

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**EVLİ BİREYLERDE ALDATMA EĞİLİMİ İLE EVLİLİK
DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİDE CİNSEL ÖZ YETERLİĞİN
ARACI ROLÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Esra KARACA

Lefkoşa

Haziran, 2023

ESRA KARACA

EVLİ BİREYLERDE ALDATMA EĞİLİMİ İLE
EVLİLİK DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİDE
CİNSEL ÖZ YETERLİĞİN ARACI ROLÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

2023

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI**

**EVLİ BİREYLERDE ALDATMA EĞİLİMİ İLE EVLİLİK
DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİDE CİNSEL ÖZ YETERLİĞİN
ARACI ROLÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Esra KARACA

Tez Danışmanı

Dr. Bingül SUBAŞI HARMANCI

Lefkoşa

Haziran, 2023

Onay

Esra KARACA tarafından hazırlanan “**Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ile Evlilik Doyumu Arasında Cinsel Öz- Yeterliğin Aracı Rolü**” başlıklı tez, kapsam ve nitelik açısından kalite standartlarına uygunluğu ile ilgili Klinik Psikoloji Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak 09.06.2023 tarihinde kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	Adı – Soyadı	İmza
Juri Başkanı:	Dr. Fahriye BALKIR
Juri Üyesi:	Doç. Dr. Ece MÜEZZİN
Danışman:	Dr. Bingül SUBAŞI HARMANCI

Anabilim/ Anasanat Dalı Başkanı Onayı

...../...../20...

Doç.Dr. Meryem KARAAZİZ

Anabilim/Anasanat Dalı Başkanı

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

...../...../ 20...

Prof. Dr. Kemal Hüsnü Can Başer

Enstitü Müdürü

Etik İkelere Uygunluk Beyanı

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Esra KARACA

09/06/2023

Teşekkür

Tezimi hazırlarken her aşamada beni yönlendiren, bilgisini, tecrübesini ve desteğini esirgemeyip tezime ışık tutan değerli tez danışmanım Dr. Bingül SUBAŞI HARMANCI'ya teşekkürlerimi sunarım.

Hayatımın her döneminde benden desteklerini esirgemeyen, beni her koşulda seven ve benim için pek çok fedakarlık yapan biricik annem Fatma KARACA ve biricik babam Murat KARACA'ya sonsuz teşekkür ederim. Yine yaşamımın her döneminde başarılarıma benden çok sevinen ve başarısızlıklarım için beni hep cesaretlendiren ablalarım Berna KARACA ÇAKIR, Elif KARACA BORDANACI ve Rabia KARACA KIRCA'ya da teşekkür ederim.

Tez sürecimde desteklerini benden esirgemeyen, mesleki ve manevi anlamda hep yanımda olan çok değerli arkadaşlarım ve meslektaşlarım Psikolog Aleyna YILMAZ ve Psikolog Bengü ANAR'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tezimi, okuma hakkı elinden alınmış kız çocuklarına ithaf ediyorum.

Psikolog Esra KARACA

Özet

Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ile Evlilik Doyumu Arasındaki İlişkide Cinsel Öz Yeterliğin Aracı Rolü

KARACA ESRA

Yüksek Lisans, Klinik Psikoloji Ana Bilim Dalı

06-2023, 93 sayfa

Bu çalışmanın temel amacı, evli bireylerde cinsel öz yeterliliğin evlilik doyumu ve aldatma eğiliminin yordayıcısı olup olmadığını tespit etmektir. Çalışmanın bir diğer amacı ise evli bireylerde cinsel öz yeterliğin, evlilik doyumu ve aldatma eğilimi ile ilişkisini incelemektir. Araştırmada korelasyonel yöntem kullanılmıştır. Araştırma evreni evli bireylerdir. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak evli bireylere ulaşılmış, örneklem sayısının belirlenmesinde bilinmeyen örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verilenin toplanması için kullanılan anket formunda ‘Sosyo-demografik Bilgi Formu, ‘Cinsel- Öz Yeterlik Ölçeği (CÖYÖ)’, ‘Evlilik Yaşamı Ölçeği (EYÖ)’ ve ‘Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği (AESÖ)’ bölümleri yer almıştır. Anket formu katılımcılara Google Forms formatı ile WhatsApp üzerinden iletilmiş ve veri toplama aşaması 25/10/2022- 24/12/2022 tarihleri arasında tamamlanmıştır. Araştırmada verileri analizi edilirken öncelikle normal dağılıp dağılmadığının belirlenmesi amacı ile Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve çarpıklık/basıklık değerleri incelenmiş ve verilerin normal dağılıma uyduğu belirlenmiştir. Veriler normal dağılım gösterdiğinden dolayı parametrik testler kullanılmıştır. Analiz sürecinde verilerin özelliklerine göre ikili gruplarda t testi, ikiden fazla olan gruplarda ANOVA uygulanmış, post-hoc testlerde Tukey yapılmıştır. Evli bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları ile Cinsel Özyeterlilik Ölçeği puanları pozitif, Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeğindeki partnerden uzaklaşmayı oluşturan sebeplerden, cinsellik ile ilgili sorunlardan, stres yaratan sebeplerden, farklı ilişkiden, riski meşrulaştırmadan, partnere karşı olumsuz tutumlardan ve kültürel çevre etkisinden aldıkları puanlar arasında negatif korelasyonlar saptanmıştır. Evli bireylerin Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği ile Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları arasındaki ilişkide Cinsel Özyeterlilik Ölçeğinin aracı rolü bulunmuştur. Evlilikte yaşanan ya da yaşanılan sorunların olumlu yönde çözümlenebilmesi için evli, nişanlı veya birlikte

olan çiftlere ilişki geliştirme seminerleri ve evlilik öncesi eğitim çalışmaları düzenlenilebileceği önerisi getirilmiştir

Anahtar Kelimeler: evlilik, evlilik doyumu, aldatma eğilimi, cinsel öz yeterlik

Abstract

THE INTERMEDIARY ROLE OF SEXUAL SELF-EFFICACY IN THE RELATIONSHIP BETWEEN INFIDELITY TENDENCY AND MARRIAGE SATISFACTION IN MARRIED INDIVIDUALS

KARACA, ESRA

MA, Department of Clinical Psychology

06-2023, 93 pages

The aim of the study is to determine whether or not sexual self-efficacy in individuals is a predictor of marital satisfaction and infidelity tendency. Another purpose of this study is to examine sexual self-efficacy of married individuals and its relationship with marital satisfaction and infidelity tendency.

In the research, correlational analysis method was used. The research population is married individuals.

In the research, married individuals were reached using the purposeful sampling method. Sampling of unknown universe method was used in determining the number of samples. In the questionnaire form used to collect the research data, 'Socio-demographic Information Form', 'Sexual-Self-Efficacy Scale', 'Marriage Life Scale' and 'The Causes of Infidelity Tendency Scale' sections were included.

The survey form was sent to the participants via WhatsApp with Google Forms format. Data collection phase was completed between 25/10/2022- 24/12/2022. While analyzing the data in the research, first of all, Kolmogorov-Smirnov test was applied to determine whether the data were normally distributed and the skewness/kurtosis values were examined. That the data fit normal distribution was determined. Since the data were normally distributed, parametric tests were used.

In the analysis process, according to the characteristics of the data, t-test was applied in paired groups, ANOVA was applied in groups with more than two, and Tukey was performed in post-hoc tests.

Marital Life Scale Scores and Sexual Self-Efficacy of Married Individuals Scale scores were positively correlated. A negative correlation was determined between Marital Life Scale and the reasons for partner distancing such as sexual problems, stressor causes, different relationship, the legitimacy of risk, negative attitudes towards partner

and cultural environment impacts found on the Causes of Infidelity Tendency Scale. The intermediary role of Sexual Self-efficacy Scale was found in the relationship between Causes of Infidelity Tendency Scale and Marital Life Scale. Study suggests relationship building seminars and premarital education to resolve the marital problems in a positive way for married, engaged or couples together.

Keyword: marriage, marital satisfaction, infidelity tendency, sexual self-efficacy,

İçindekiler

Onay Sayfası	i
Etik İlkelerine Uygunluk Beyanı	ii
Teşekkür	iii
Özet	iv
Abstract	vi
İçindekiler	viii
Tablolar Listesi	xi
Şekiller Listesi.....	xii
Kısaltmalar	xiii

BÖLÜM I

Giriş.....	1
Problem Durumu	3
Araştırmanın Amacı.....	4
Alt Amaçlar	4
Araştırmanın Önemi	4
Sınırlılıklar	6
Tanımlar.....	6

BÖLÜM II

Kavramsal ve Kuramsal Temeller Ve İlgili Araştırmalar	7
Evlilik	7
Evlilik Doyumu.....	10
Evlilik Doyumuna Etki Eden Etmenler	12
Evlilik Doyumuna Kuramsal Bakış	13
Psikodinamik Model	13
Sosyal Öğrenme Modeli	14
Bilişsel Model	14
Bağlanma Modeli.....	15
Sevginin Evrimi Modeli	15
Sosyal Mübadele Modeli	15

Cinsel Öz Yeterlik	16
Cinsellik	16
Öz Yeterlik.....	17
Cinsel Öz Yeterlik	18
Aldatma Eğilimi.....	19
Aldatma.....	19
Aldatma Eğilimi.....	20
Aldatmaya Kuramsal Bakış	22
Psikanalitik Kuram	22
Evrin Kuramı	23
Bağlanma Kuramı	23
Şema Kuramı	23
İlgili Araştırmalar	23

BÖLÜM III

Yöntem.....	30
Araştırmanın Modeli.....	30
Evren ve Örneklem.....	30
Veri Toplama Araçları.....	32
Sosyo-demografik Bilgi Formu	32
Cinsel- Öz Yeterlik Ölçeği (CÖYÖ)	32
Evlilik Yaşamı Ölçeği (EYÖ).....	32
Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği (AESÖ).....	33
Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	33
Çalışma Planı	34

BÖLÜM IV

Bulgular Ve Yorumlar	36
----------------------------	----

BÖLÜM V

TARTIŞMA	45
----------------	----

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER	50
Sonuç	50
Öneriler	51
Sağlık Bakanlığına Yönelik Öneriler.....	51
Klinisyene Yönelik Öneriler.....	52
Akademisyenlere Yönelik Öneriler	52
Kaynakça	53
EKLER	68
Ek-1. Katılımcı Bilgi Formu.....	68
Ek-2. Katılımcı Onam Formu	69
Ek-3. Sosyodemografik Bilgi Formu.....	70
Ek-4. Evlilik Yaşamı Ölçeği.....	72
Ek-5. Cinsel Öz Yeterlik Ölçeği.....	73
Ek-6. Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği.....	74
Ek-7. Ölçek İzinleri	75
ÖZGEÇMİŞ.....	78

Tablolar Listesi

	Sayfa
Tablo 1. Evli Bireylerin Sosyo-Demografik Özellikleri	31
Tablo 2. Evli Bireylerin Cinsel Özyeterlilik Ölçeği, Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği ve Evlilik Yaşamı Ölçeği Normallik Testleri	34
Tablo 3. Evli Bireylerin Cinsel Özyeterlilik Ölçeği, Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği ve Evlilik Yaşamı Ölçeği Güvenirlilik Testleri	34
Tablo 4. Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları	36
Tablo 5. Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Cinsiyete Göre Karşılaştırma Bulguları	36
Tablo 6. Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Yaşa Göre Karşılaştırma Bulguları	36
Tablo 7. Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Eğitime Göre Karşılaştırma Bulguları	37
Tablo 8. Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Gelire Göre Karşılaştırma Bulguları	37
Tablo 9. Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Evlilik Şekline Göre Karşılaştırma Bulguları	38
Tablo 10. Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Evlilik Süresine Göre Karşılaştırma Bulguları	38
Tablo 11. Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Eş ile Yaş Farkına Göre Karşılaştırma Bulguları	39
Tablo 12. Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Çocuk Durumuna Göre Karşılaştırma Bulguları	39
Tablo 13. Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Evlilik Sayısına Göre Karşılaştırma Bulguları	40
Tablo 14. Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Cinsel Yaşamdan Memnuniyete Göre Karşılaştırma Bulguları	40
Tablo 15. Evli Bireylerin Cinsel Özyeterlilik Ölçeği Puanları	41
Tablo 16. Evli Bireylerin Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği Puanları	41
Tablo 17. Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları ile Cinsel Özyeterlilik Ölçeği ve Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkiler	42

Şekil Listesi

	Sayfa
Şekil 1. Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği Puanlarının Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanlarını Yordama Durumu	43
Şekil 2. Cinsel Özyeterlilik Ölçeği Puanlarının Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanlarını Yordama Durumu	43
Şekil 3. Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği ile Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkide Cinsel Öz Yeterlik Ölçeğinin Aracı Rolü	44

KISALTMALAR

AESÖ: Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği

CÖY: Cinsel Öz Yeterlik

CÖYÖ: Cinsel Öz-Yeterlik Ölçeği

EYÖ: Evlilik Yaşamı Ölçeği

SPSS: Sosyal Bilimler için İstatistik Paket Programı

TMK: Türk Medeni Kanunu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

BÖLÜM 1

Giriş

Bireyler dünyaya geldikleri ilk andan itibaren yaşamları süresince çeşitli sebeplerle diğer insanlarla etkileşim içinde olurlar. Her birey sosyal bir varlıktır. Bireylerin genellikle içinde buldukları sosyal çevreler, aile, iş ve okul alanlarıdır. Bireyler, bu alanlarda etkileşim kurdukları bireyler ile sosyal ağlar oluştururlar. Okul, aile ve iş yaşamlarının yanı sıra bireylerin etkileşim kurdukları alanlardan bir diğeri yakın ilişkileridir (Salebci, 2020).

Bireyler pek çok sebepten yakın ilişkiler kurabilirler. Bu duruma etki eden faktörler, saygı görme, sevme-sevilme, yalnızlık duygusundan kurtulma ve statü olarak sıralanabilir. Kurulan yakın ilişkinin doğal sonuçlarından biri olan evlilik, bireylerin hayatlarında temelde yer alan bir ilişki olarak kabul edilmektedir (Kavak, 2018).

Evrensel boyuta bakıldığında, evliliğin bütün toplumlarda olması ve toplumların evlilik kanalı ile birtakım işlevleri sağlaması evlilik ilişkisinin önemini arttırmaktadır. Bireyler evlilik ilişkisi yolu ile yaşamlarını paylaşmaktadırlar. Evlilik ilişkisinin doğal sonuçlarından biri olan çocuklar, insan ırkının devamlılığını sağlar (Özgüven, 2014).

Bireyler, ailelerindeki diğer bireyler ile kurdukları etkileşim sonucunda, aile yaşantılarında hem ilişki kurma tecrübeleri kazanabilirler hem de aile yaşantılarından doyum sağlayabilirler. Bireyler, aileleri içinde farklı kişilik özellikleri geliştirebilirler (Dikbıyık- Boz, 2019).

Bu kişilik özelliklerinin yanı sıra, cinsel farkındalık, cinsel öz- yeterlik, cinsel özgüven, cinsel utangaçlık gibi özelliklerin gelişim göstermesi beklenir. Bu sebeple kurulan ailenin yapısına, kişilerin evlilik olgunluğuna geldiklerinde kuracakları ailelerinin, evlilik hayatlarından doyum alabilmelerini sağlayacak kişilik özellikleri geliştirebileceği, olumlu tutumlarının gelişim göstereceği ve olumlu alışkanlıkların olacağı şekilde düzen verilmelidir (Çelik, 2012).

Cinsellik, bireylerin doğumundan başlayıp, yaşamı son bulana kadar olan süreçte insan hayatının bir parçasıdır. Cinsellik, bireylerin yaşantıları boyunca pek çok faktörden etkilenebilmektedir. Bireyin toplum ile olan etkileşimini, yaşı, hayat şartları, erkek ya da kadın oluşu, benimsediği kültür, kişiliği, evli ya da bekar oluşu, cinsel deneyimleri gibi etkenler cinsel davranışların niteliği üstünde etkin faktörlerdir (Karataş, 2022).

Bireyler, gerçekleştirmek istedikleri davranışları, eyleme dökmeden önce yapmak istedikleri eyleme ithafen iyi veya kötü bir bakışı açısı vardır. Bu bakış açısı ile davranışı gerçekleştirmek isteyip istemediklerinin kararını verirler. Öz yeterlik düzeyi yüksek olan bireyler, davranışın gerçekleşmesinin ardından, öz yeterlik düzeyi düşük olan bireylere kıyasla daha yüksek düzeyde çaba sarf ettiği ve sarf edilen bu çabayı daha uzun vadeli sürdürdükleri belirlenmiştir. Bu durumun sonucu olarak; öz yeterlilik düzeyi yüksek olan bireyler, kısıtlarla karşı karşıya geldiklerinde, kısa sürede toparlandıkları ve amaçlarına bağlı kaldıkları belirtilmiştir. Öz yeterlik düzeyinin yüksek oluşu, bireylerin zorlayıcı çevreler tercih etmesine, çevreleri konusunda araştırma yapmasına ve aynı zamanda yeni çevrelere dahil olmasına olanak tanıyabilmektedir (Bandura, 1999).

Bireylerin, yaşamlarında karşılaştıkları olaylara verdikleri tepkileri, öz yeterlik düzeyleri üstünde etkin bir durumdur. Bireylerin cinsellik ile ilgili durumlara ya da olaylara verdikleri tepkiler de cinsel öz- yeterlik inançları üstünde etkindir (Reissing, 2005)

Evlilik bireylerin hayatlarını pek çok yönden etkisi altına almaktadır. Evlilik de tıpkı yaşamın diğer alanlarında olduğu gibi içinde öfke, mutluluk, mutsuzluk gibi pek çok duygu barındırır. Evlilik olumlu ya da olumsuz yanlarına rağmen evrensel boyutta pek çok insan için gerçekleştirilmek istenen bir eylemdir. Yaşamın pek çok alanında olduğu gibi evlilikte de sorunlar yaşanabilir. Evli çiftler, bu sorunları çeşitli başa çıkma stratejileri ile çözüme ulaştırmaya çalışmaktadır (Gülgün, 2019).

Bireyler evliliklerinde yaşadıkları problemlerden ötürü ilgisini tümüyle kendine çevirip, kendisini suçlamaya eğilim gösterebilirler. Bazen de çatışma yaratan durumları ya da olayları arttıracak davranışlar gösterebilirler. Tüm bunların uzun vadede çiftlerin etkileşimini etkileyip evlilikten alınan doyumun düşmesine ve ayrılmaya sebep olabilir. Bu durumun sebeplerinden biri çiftlerin cinsel öz güveni bağlamında cinsel öz yeterlik düzeylerinin düşük olabileceğini de düşündürebilmektedir (Çelik, 2012).

Birbirleri ile romantik bağ kuran bireylerin, hayatlarını evlilik yoluyla birleştirmelerinin, doğurganlık ile gelen doğal sonucu insan neslinin devamlılığıdır. Evlilik, kültürel, psikolojik, sosyal ve ekonomik beklentiler içermektedir. Söz konusu olan bu beklentiler, bireylerin evliliklerinden ne derece doyum aldıkları üstünde etkin faktörlerdir. Evrensel boyutta düşünüldüğünde, kültürlerarası farklılıklar olmasına karşın, evlilik olgusu toplumların tümünde görülen ortak bir olgudur (Saraç, 2021).

Aldatma kavramı, çiftlerin birbirlerine karşı olan sadakatlerini bozarak, güven duygusunun zedelendiği, ilişkiye cinsel veya duygusal şekilde üçüncü bir kişinin dahil olarak yürütülen ilişkinin bozulması olarak tanımlanabilir. Çiftler evliliklerini yürütürlerken sebebi farklı pek çok problem yaşayabilmektedirler. Bu problemlerden, bireylerin yürüttüğü romantik ilişkilerine zarar vermesi kaynaklı olarak sadakatin bozulmasına yol açan aldatma kavramı ve buna bağlı bir kavram olan aldatma eğilimi evliliklerde görülen problem türlerindedir (Alaçam, 2020).

Aldatma kavramı, medyada sıklıkla yer alan bir kavramdır. Bireyler izledikleri filmlerde, sosyal medyada veya çevrelerinde çoğu zaman aldatma olgusu ile haberlere ya da olaylara maruz kalmaktadır. Bu derecede hayatın içinden bir kavram olması ya da sık karşılaşılmamasına rağmen aldatma olgusu ile çalışma yürütmek aldatmanın karmaşık doğası sonucu kolay değildir (Polat, 2006).

Problem Durumu

Evlilik, arkadaşlık ve cinsellik gibi çeşitli gereksinimlerin sağlandığı, bireylerin fizyolojik ve duygusal bağlamda yakın bir bağ kurduğu bir sistemdir (Çalışkan, 2017). Evlilik, romantik bağ kurarak bir araya gelen bireylerin anlaşması ve yaptıkları anlaşmanın ışığında kurdukları bağı toplumsal bağlamda onay alma ile resmiyet kazandırdıkları sözleşme durumudur. Kurulan evlilik bağının, kısa süreli olmaması toplumun vadettiği bir olgudur (Gülgün, 2019).

Bireyler, ailelerinin diğer üyeleri ile kurdukları ilişkiler aracılığı ile aile hayatlarından doyum deneyimleyebilecekleri ilişkisel tecrübeler kazanırlar. Bireyler, aileleri içerisinde kişisel nitelikler de geliştirirler. Bu kişisel niteliklere ek olarak cinsel cesaret, cinsel öz yeterlik, cinsel öz güven gibi kavramlarında gelişim göstermesi beklenir. Bu sebepten kurulan ailelerin yapısı, tüm bu niteliklerin gelişimine katkı sağlayacak şekilde oluşturulmalıdır. (Çelik, 2012).

Evliliğin toplumsal ve bireysel fonksiyonları incelendiğinde, evlilik yaşantısının temelde her iki cinsiyetten bireyin fizyolojik ve psikolojik birtakım gereksinimlerini karşılamayı amaçladığı gözlemlenmektedir. Toplumsal bağlamda bireylerin evlilik birliği oluşturmasına neden olan durumlar incelendiğinde finansal faktörler, cinsellikten alınan doyumun meşru şekilde sağlanması, statü kazanımı gibi faktör etkin olmaktadır (Bozkurt, 2018).

Literatür çalışmaları incelendiğinde, evlilik doyumunu bağlamında bakıldığında, bireylerin evliliklerinden aldıkları doyum düzeylerinin farklılık gösterdiği

saptanmıştır. Aynı zamanda yürütülen çalışmalar, evlilik doyumu kavramının çeşitli faktörlerden etkilendiğini de öne sürmektedir. Şüphesiz, aldatma eğilimi kavramı evlilik doyumu üstünde etkin bir faktördür. Ancak aldatma eğilimi ve evlilik doyumu kavramlarının bir arada incelendiği çalışmalar oldukça sınırlıdır. Aldatma eğilimi kavramı da aynı şekilde üstünce oldukça sınırlı şekilde araştırma yapılmış bir kavramdır (Kubat, 2012).

Bu çerçevede; bu çalışmanın problem cümlesi; evli bireylerde aldatma eğilimi ile evlilik doyumu arasındaki ilişkide cinsel öz yeterliğin aracı rolü olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Yürütülen bu çalışmanın temel amacı, evli bireylerde cinsel öz yeterliliğin evlilik doyumu ve aldatma eğiliminin yordayıcısı olup olmadığını tespit etmektir. Çalışmanın bir diğer amacı ise evli bireylerde cinsel öz yeterliğin, evlilik doyumu ve aldatma eğilimi ile ilişkisini incelemektir.

Belirtilen bu amaç doğrultusunda, aşağıda belirtilen sorulara cevap aranmıştır:

Evli bireylerin, evlilik doyumu düzeyleri sosyo-demografik (cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, gelir düzeyi, nasıl evlenildiği, evlilik süresi, eş ile aradaki yaş farkı, çocuk sayısı, evlilik sayısı, cinsel yaşam memnuniyeti) değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?

Evli bireylerin evlilik doyumları ile cinsel özyeterlilik düzeyleri ve aldatma eğilimleri arasında ilişki var mıdır?

Aldatma eğilimi, evlilik doyumunu yordamakta mıdır?

Cinsel özyeterlilik, evlilik doyumunu yordamakta mıdır?

Aldatma eğilimi ile evlilik doyumu arasındaki ilişkide cinsel özyeterliliğin aracı rolü var mıdır?

Araştırmanın Önemi

Yürütülen bu çalışmada, evli bireylerde cinsel öz yeterliliğin evlilik doyumu ve aldatma eğiliminin yordayıcısı olup olmadığını saptamak amaçlanmıştır.

Evlilik süresince çiftler birtakım problemlerle karşı karşıya gelip sorunlu bir ilişki yürütebilirler. Öte yandan evlilik problemleri olduğu kadar bireylere fayda sağlayacak bir konumda da olabilir (Dush, 2008).

Cinsellik, bireylerin yaşantısında önemli şekilde yer tutan bir olgudur (Gülsün, 2009). Bireyler fizyolojik ve psikolojik olarak yeterli düzeyde olgunluğa eriştikleri dönemde, kendilerine uygun eş adaylarını seçerek evlilik birliği oluştururlar (Manap, 2013).

Evliliğin temeli, etkileşim kurma, cinsel yaşam ve iletişim gibi çeşitlilik gösteren ve bireylerin farklı bakış açılarının bir arada bulunduğu konulara dayanmaktadır (Üçgül, 2019). Cinsellik, evliliğin vazgeçilmez bir parçasıdır ve pek çok faktörden etkilenebilmektedir (Begdeş, 2021). Cinsel öz yeterlik kavramı ise bireylerin cinsel hayatlarına dair eylemlerini ve ithaf ettiklerini duygularını ne derece iyi şekilde anlam yüklediklerine olan inamış şekildedir (Karataş, 2022). Cinsel öz yeterlik düzeyi düşük olan bireylerin, evliliklerin nasıl etkilendiği, yürütülen bu çalışma sonucunda cevap bulabileceği düşünülmektedir.

Günümüzde hem evrensel boyutta incelendiğinde hem de Türkiye açısından değerlendirildiğinde, evliliklerde gün geçtikçe artan problemlerin, eşlerin birbirlerine karşı işlevini yitirmiş eylemleri sebebiyle, toplumsal boyutta ele alınması gereken bir problem olmaktadır. Boşanmalardaki artış kaynaklı olarak evlilik doyumu üstünde etkin olan faktörlerin araştırması önem kazanmaktadır. Ülkemiz çapında değerlendirildiğinde evlilik doyumu ile alakalı yürütülen çalışmaların yeterli olmadığı gözlemlenmiştir (Üzerek, 2022).

Her bireyin evlilikten beklentisi, evliliğini yürütme şekli, evliliğe karşı olan düşünüş şekilleri farklılık göstermektedir. Bireylerin evliliklerden genel anlamda beklentileri; eşi ile sağlıklı iletişim kurabilmek, cinsel doyuma ulaşmak, duygusal anlamda ilgi görmek, ekonomik anlamda eksikleri gidermek, anne- baba olabilmek, hayatı paylaşmak olarak sıralanabilir. Bireylerin evliliklerinden aldıkları doyum, tüm bu etkenlerin ne derecede karşılık bulduğuna göre değişkenlik göstermektedir (Çelik, 2006).

Aldatma kavramı bireyden bireye farklılık gösteren bir kavramdır. Kavram üstünde veri toplama süreci ve çalışma süreci zor olan bir kavramdır. Bunun sebebi aldatma eyleminin tespitidir. Aldatma eylemi, bireylerin yaşantılarında güven duygusunu zedeleyen bir yapıdadır (Demirtaş ve Tezer, 2013). Ülkemizde aldatma kavramı ile yürütülen araştırmalar çok sınırlıdır (Yonar, 2022).

Yürütülen bu çalışmada evli bireylerin, evlilik yaşamları üstünde etkili olabilecek kavramlar olan; cinsel öz yeterlik, evlilik doyumu ve aldatma eğiliminin ne derece ilişkili olduğu ve cinsel öz yeterliğin, aldatma eğilimi ve evlilik doyumu

arasında aracı rolü saptanmak istenmiştir. Bu çalışmada, cinsel öz yeterlik, evlilik doyumu ve aldatma eğilimi kavramlarının hem birbirleri ile olan ilişkilerini hem de sosyodemografik özellikler ile olan ilişkilerini inceleyip, literatüre katkı sağlamak hedeflenmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

- Katılımcılara, 10 maddeden oluşan yaş, cinsiyet, eğitim durumu vb. gibi sorulardan oluşan ‘Kişisel Bilgi Formu’ yöneltilmiştir. Cevaplar kişisel bilgi formunda sorulan 10 soru ile sınırlı kalmıştır.
- Yürütülen bu çalışmada, cinsel öz yeterlik düzeylerini ölçmek için ‘Cinsel Öz Yeterlik Ölçeği’, evlilik doyumlarını ölçmek için ‘Evlilik Yaşamı Ölçeği’, aldatma eğilimlerini ölçmek için ‘Aldatma Sebepleri Ölçeği’ kullanılmıştır. Araştırma bu ölçeklerin uygulanması sonucu ortaya çıkan veriler ile sınırlı olmuştur.
- Çalışmaya katılan bireylerin cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadın katılımcıların, erkeklere oranla daha fazla olması.
- Aldatma eğilimi ve cinsel öz yeterlik değişkenleri ile ilgili incelenen alanyazın taramalarında ülkemizde yapılan çalışmaların kısıtlı olduğu gözlemlenmiştir.
- Çalışmaya katılan bireylerin, aldatma eğilimi sebepleri ölçeği ve cinsel öz yeterlik ölçeğini cevaplandırırken ‘mahrem konuları içerdiği’ düşüncesi ile cevap vermekten kaçınmaları araştırmanın sınırlılıkları arasındadır.

Tanımlar

Evlilik: Toplumun biçimlenmesine aracılık eden, aile yapısının en önemli kavramıdır. Aynı zamanda her iki cinsiyetten bireyin birlikteliğini onaylayan bir kurumdur (Öztürk, 2020).

Cinsel Öz Yeterlik: Bireylerin, cinsel yaşamlarında gerçekleştirdikleri cinsel eylemlere dair duygusal ve eylemsel tepkilerine, ne derecede başarı atfettiklerine dair inanışlarıdır (Bailes ve ark.,1998).

Evlilik Doyumu: Bireylerin, yürüttükleri evliliklerinde ihtiyaçlarının ne derece karşılık bulduğuna dayanan inançlarıdır (Tezer, 1996).

Aldatma: Romantik bağ yoluyla birlik kurmuş bireyler arasında, ilişkiye üçüncü bir kişinin dahil olmasıyla bozulan güven ilişkisidir (Hall ve Fincham, 2006).

BÖLÜM 2

Kavramsal ve Kuramsal Temeller ve İlgili Araştırmalar

Evlilik

Evrensel boyutta incelendiğinde evlilik, aile birliğinin oluşum göstermesine katkı sağlayan, önemli sosyal bir olaydır. Evliliğin tanımına dair yapılan açıklamalar toplumdan topluma farklılık göstermektedir. Evlilik ile ilgili yapılan tanımlar farklı olsa da evlilik, geçmişten günümüze kadar olan süreçte önemini korumuştur. Evlilik kararı almak, bireyin hayatı süresince alacağı en önemli kararlardan biridir. Evlilik, bireylerin hayatlarını pek çok açıdan etkileyen bir durumdur. Hem toplumsal boyutta hem de akademik boyutta evlilik kavramı üstünde çokça durulan bir kavram olmuştur. Bu durumun sebebinin, toplumsal düzeyde bakıldığında, aile olmanın toplumların oluşmasında temel olarak görülmesidir. Evlilik bağı kurulan aileler, ne derece sağlıklı, mutlu ve huzurlu olursa toplumun da bu duruma paralel olarak sağlıklı, mutlu ve huzurlu olacağı düşünülmektedir (Tekin- Çatal, 2019).

Evlilik kurumu aynı zamanda bireylerin biyolojik, sosyal ve psikolojik alanlarda oluşan gereksinimlerini de karşılamaktadır. Bireyler, evlilik yolu ile soy devamlılığını sağlama, cinsel dürtülerin karşılanması gibi biyolojik ihtiyaçlarını karşılayabilmektedirler. Evlilik, aynı zamanda her iki cinsiyetten bireyin bir arada oluşuna onaylayan kurumdur (Öztürk, 2020).

Sosyal alanda evlilik yolu ile giderdikleri gereksinimleri arasında; korunma, güven duyma, daha yalnız hissetme (ya da hissetmeme), destek ve statü kazanımı çeşitli durumlar sayılabilir. Psikolojik gereksinimlerin, evlilik yolu ile karşılanması arasında ise; değer görme, kendini adama, aitlik hissi, sevme- sevilme, ortak bir yaşantı kurma ve hayatı paylaşmak sayılabilir (Gladding, 2012).

Bireylerin, hayat döngülerinde birtakım dönüm noktaları vardır. Bunlar; yaşam evrelerinden biri olan ergenlik dönemi (fizyolojik ve psikolojik bakımdan), evlilik, ebeveyn olma ve iş dünyasına atılmak sayılabilir. Evlilik kararı almak ve bir aile kurmak, söz konusu bu yaşam döngülerinin en önem arz eden olaylarından biridir. Evlilik, her iki cinsiyetten bireylerin, bir araya gelerek oluşturduğu, yasal anlamda yükümlülüklerin ve toplumsal kuralların olduğu bir sistemdir (Özgüven, 2014).

Evliliğin tanımı yapılırken, evliliğin toplumsal akışta doğal bir olay olduğu, bireylerin yaşamlarını yalnız olarak sürdürmek istememesi ve yalnızlık duygusunun rahatsız ediciliğinden kurtulmak istemesi sebeplerinin bireyleri evlilik kararı almaya

hazır hale getirdiği düşünülmektedir. Aynı zamanda bireylerin hayatlarını birleştirmeleri, kararlarının ardındaki motivasyonunun yalnızca yalnızlık duygusundan kaçış olmadığı buna gelecek için iyi bir hazırlık yapmak, anne- baba olabilmek gibi gereksinimlerin de etkin olduğu düşünülmektedir. Geçmişten günümüze kadar evlilik birliğinin çeşitli sebeplerle kurulduğu gözlemlenmiştir. Bu sebepler zaman içerisinde değişiklik gösterebilir de evlilik kurumunun önemini koruduğu ifade edilmiştir (Doğan, 2010).

Türk Medeni Kanunu'nda (TMK) evlilik, evlenme yaşı gelmiş erkek ve kadının yasalar karşısında yaptıkları ve karşılıklı olarak iki şahitle ve kişilerin özgür iradeleriyle verdikleri onay sonrası hayatlarını birleştirdikleri sözleşmedir. Türk Medeni Kanunu'nda bulunan 185. madde gereğince; kurulan evlilik sözleşmesi sonucunda evlilik birliği kurulmuştur. Evli çiftler, kurdukları ailenin mutluluğu, geleceği, (varsa) çocukların bakımları, çocukların korunması ve eğitimi gibi konularda sorumluluk almış olmaktadır. Çiftler, karşılıklı olarak birbirlerine sadık olmak, yardımcı olmak ve hayatı bir arada sürdürmek durumunda olmaktadır (Türk Medeni Kanunu Mevzuatı, 2017).

İki bireyin evlilik kararı alması sonucu, aile kavramı oluşum gösterir. Yaşanılan toplumlarla aile, toplumsallığın ana merkezindedir. Bununla birlikte aile, toplumda yaşayan her bireyin ilk eğitimi aldığı bir ortamdır. Toplumların hayat kalitesinin önemli bir yordayıcısı, aile yapısına verilen önem ile ilişkilidir. Yeni neslin sağlıklı bir nesil olması önünde, aileye verilen değer önemli rol oynamaktadır (Tekin-Çatal, 2019).

Evlilik ile ilgili yürütülen literatür çalışmalarında sağlıklı veya iyi bir evlilik için, evlilik uyumu, evlilik doyumu, evlilik kalitesi ve evlilik mutlu olmak gibi kavramlar sıklıkla araştırılmıştır (Canel, 2007).

Nichols (2005) çalışmaları incelendiğinde, kurulan ailenin niteliği üzerinde artış yaratacak faktörlerin; eşlerin birbirine özenli davranmaları, iletişimi doğru şekilde kurabilmeleri, ilişkide varolan çatışmaları çözebilme yeteneğine sahip olabilmeleri, birbirlerini karşılıklı olarak anlayabilmeleri gibi durumların etkin olabileceğini ileri sürmüştür (akt; Şahin 2020).

Birbiri ile romantik bağ kurmuş bireyler, yaşamlarının en önemli kararlarından biri olan evlilik kararını verirken, ömürleri sona erene dek yan yana kalma düşüncesi ile hayatlarını evlilik yolu ile birleştirirler. Türk İstatistik Kurumu (TÜİK) 2020 senesindeki verileri bu durumun zıttı sonuçlar saptamıştır. Yürütülen

araştırmada evlilik birliğinin son bulduğu, boşanma oranlarının artışta olduğunu öne çıkarmıştır. Boşanmalarda gözlemlenen bu artışın beklenen düzeyden farklı olduğuna dikkat çekilmiştir (Türkiye İstatistik Kurumu, 2020).

Kurulan bir aile birliğinde, dayanışma, sadakat, ilgi, dürüstlük, anlayış, güven, sorumluluk, adalet, sevgi, birliktelik, saygı gibi olgular ne kadar fazla ise ailenin mutlu olabilmesi o derecede yüksek olabilmektedir. Evlilik birliği içerisinde eşlerin tek taraflı ya da karşılıklı olarak bu olgulara dikkat etmemesi, beraberinde birtakım sorunların oluşum göstermesine ve evliliğin niteliğinde düşüşe yol açmasına sebep olabilmektedir (Şahin, 2020).

Evlilikte varolan çatışmaların veya problemlerin, anlaşılıp farkına varılması, eşlerin yürüttükleri evlilikten aldıkları doyumunu pozitif anlamda etkilemesi açısından önem arz bir durumdur. Bu sebeple, aile danışmanları ve evlilik danışmanları ailenin veya evliliğin değerlendirilmesi sürecinde, bireylerin sahip olduğu bakış açılarının çok yönlü olmasının önem arz eden diğer bir konu olduğunu vurgulamaktadırlar (Çelik, 2009).

İncelenen diğer literatür çalışmalarında aile; insanların sağlıklı şekilde psikolojik ve sosyal etkileşimler oluşturmasında temel yapı taşı olduğunu bildirmiştir. Aile bireylerinin tümü için temsil ettikleri iletişim düzeyini, aile kurumunun dışında olan hiç kimse ile doldurulamayacağı ileri sürmüştür. Aile toplumun en küçük yapı taşı olarak çocuklar, baba ve anneden oluşmaktadır. Evrensel bağlamda bakıldığında, her toplumun kendine has olan normları ve kültürü vardır. Farklı toplumlarda da olsa her aile içinde bulunduğu kültürün izlerini taşır. Farklı toplumdaki, farklı kültür değerleri her aile için aynı olmayacağından, bir toplumda aile için problem teşkil edecek olaylar, başka bir kültür için aynı etkiye sahip olmayabilir (Ayaz, 2010).

Toplumlararası aile modelleri, bireylerin evlenme şekilleri ve ailenin oluşum gösterdiği kuşaklara göre farklılık gösterebilmektedir. Çekirdek aileler, ataerkil aileler ve modern dünyada yeni oluşum gösteren aile modelleri farklı toplumlarda farklı şekilde gözlemlenmektedir. Aile yapısı, tarihi dönemlerden, kültürden ve coğrafyadan etkilenmiş de olsa, her bir birey için ailenin ve aile olmanın anlamı büyüktür. Bireylerin deneyimledikleri çatışmalar bile zaman zaman birey için bir iletişim kurma biçimidir. Bireyler, aileleri içindeki konumunda önem arz eden bir ruhsal destek bulabilmektedirler (Ayaz, 2010).

Gladding, sağlıklı aileleri olan ailelerin özelliklerini şu şekilde sıralamıştır:

1. Eşlerin birbirlerine karşılıklı olarak değer vermeleri,
2. Eşlerin birbirlerine karşı sadakat duygusunu hissetmeleri,
3. Birbirleri ile yeterli derecede vakit geçirmeleri,
4. Eşlerin birbirleri ile etkin şekilde iletişimde olmaları,
5. Aile üyelerinin maneviyata yönelimli olması,
6. Karşı karşıya kaldıkları problemler ile olumlu olarak başa çıkabilme,
7. Eşlerin birbirlerini gelişim göstermesi konusunda desteklemek, cesaretlendirmek için gayret içinde olması,
8. İlişkide rollerin belirgin ve açık olabilmesi (Gladding, 2012).

Evlilik Doyumu

Partnerlerin evlilik yolu ile hayatlarını bileştirmesi aile kurumunun oluşmasının temelidir. Kişilerin hayatlarında önem değeri büyük olan evlilik, yasal ve aynı zamanda sosyal bir kurumdur. Evlilik kurumu hem toplumsal yaşantıyı korur hem de aile olgusunun sürekliliğini sağlar. İnsanlığın neslinin devamlılığı bağlamında evlilik kurumu oldukça önemli bir konuma sahiptir. Buna ek olarak ruhsal ve cinsel gereksinimler de evlilik kanalı ile giderilir. Toplumların ve bireylerin gelişiminde evlilik kurumu oldukça etkin bir faktördür. Evlilik kurumunun sağlıklı işlenmesi hem bireysel yönden hem de toplumsal yönden sağlıklı olmayı yordamaktadır. Evlilik doyumunun, her iki cinsiyetten bireyin yaşamlarındaki olumlu etkileri hoşnutluk, huzur ve haz veren subjektif bir histir (Taghizadeh ve Kalhori, 2015).

Evlilik doyumu, partnerlerin eş olmalarından ve evliliklerinden alınan hoşnutluğu ifade eder. Partnerlerin, yürüttükleri ilişkilerinden doyum almaları, aynı zamanda mutlu hissettikleri anlamına gelebilmektedir. Partnerlerin mutluluğu hissedebilmeleri için öncelikle birbirilerine karşı sevgi hissetmeleri gereklidir (Oprisan ve Cristea, 2012).

Evlilik doyumu kavramı, partnerlerin evliliklerinin gidişatı konusunda oldukça etkin ve önemli olan bir kavramdır. Evlilik birliğinin bozulmasına ve ayrılık ile sonuçlanmasına sebep olan önemli etkenler arasında, partnerlerin birbirleri ile gerekli olan uyumu yakalayamaması, evlilik doyumunun ve uyumun azalması olarak sıralanabilir (Eskin, 2012).

Evlilik süresince eşlerin evliliklerinden aldıkları doyum düzeyi birbirinden farklı olabilmektedir. Bu bağlamda düşünüldüğünde evlilik doyumu, bireyin evliliği sonucunda deneyimlediği haz ve faydadır. Evlilikten alınan fayda ve haz düzeyi ne kadar yüksekse bireylerin evliliklerinden aldıkları doyumda o derece yüksektir. Bu durumun zıttı olarak fayda ve haz düzeyi ne kadar düşük olursa bireyleri evliliklerinden aldıkları doyum derecesi de o kadar düşük olabilmektedir. Evlilik birliği içerisinde bu iki kavram (haz ve fayda) bireylerin hem sosyal yaşantısını hem de bireysel yaşantısını etki edebilen iki kavramdır. Bundan sebeple evlilik doyumu kavramı bireylerin yaşantısını etkileyen önemli kavramlardan biri olduğu söylenebilir (Çağ ve Yıldırım, 2018).

Evlilik birliği içinde partnerlerin fizyolojik, duygusal gereksinimlerini giderebilmeleri ve karşılıklı olarak beklentilerini karşılayabilmeleri gibi durumlar evliliklerinden aldıkları doyum düzeyi için önem arz eden noktalarlardır. Evlilik doyumu kavramı, en kapsamlı ifade ile eşlerin yürüttükleri evlilikleri süresince birbirleri ile uyum içinde olabilmelerini, hissettikleri mutluluk düzeyleri ve hoşnutluklarını ifade eden bir kavramdır (Ümmet, 2017).

Evlilik birliğinin devamlılığını sağlamak bağlamında düşünüldüğünde, evlilik doyumu, evliliğin çekirdeğinde yer alan kavramlardan biri olabilmektedir. Evlilik süresince evlilikten alınan doyum derecesinin yüksek olduğu ya da düşük olduğu zamanlar olabilmektedir. Evlilik doyumu derecelerindeki bu değişiklikten bireylerin hissettikleri mutluluk düzeyleri de etkilenebilmektedir. Bu bağlamda evlilikten deneyimlenen doyum derecesi bireyin sosyal yaşantısını ve aile yaşantısını etkileyebilmektedir (Aras, 2020).

Evlilik doyumu, eşlerin karakter özelliklerinden, kişilerin mizaçlarından ve diğer çevresel faktörlerin etkisinde olan psikolojik doyumdur (Young ve Klosko, 2016).

Evliliğin mutlu bir şekilde sürdürülmesi noktasında, eşlerin evliliklerinden aldıkları doyum düzeylerinin yüksek olmasının sağlanmasında birtakım psikolojik gereksinimlerin karşılanması gerekli olduğu düşünülmüştür. Bu gereksinimlerin en başında güven ve sevgi gereksinimi yer almaktadır. Eşleri bir araya getiren temel duygulardan ikisi güven duygusu ve sevgi duygusudur. Güven ve sevgi gereksiniminin ardından önemli hissetme ve partneri tarafından ilgi görmek gelmektedir. Eşlerin birbirlerini önemli hissettirecek eylemleri ve birbirlerine karşı ilgili davranmaları evliliklerinden alacakları doyum düzeyini etkilemektedir. Bireysel

sınırların olması, özerk alanların korunması da evlilik doyumu için önemli durumlardır. Eşlerin bir arada geçirecekleri kaliteli vakitler kadar bireysel olarak da vakit geçirmeye gereksinimleri olabilmektedir. Eşlerin aralarındaki iletişimin kaliteli bir iletişim olması ve cinsel olarak doyum hissetmek de evliliğin gereksinimleri arasındadır (Tarhan, 2019).

İncelenen diğer literatür çalışmalarında, evlilik doyumunu etkileyen psikolojik gereksinimlerin bazıları aşağıda sıralanmıştır:

1. Sevme/ Sevilme gereksinimi,
 2. Güven duyma/Güvenilme gereksinimi,
 3. İlgi hissetme, desteklenme ve istenilme gereksinimi,
 4. Ayrılık yaşanmayacağını bilme gereksinimi,
 5. Önemli ve değerli hissetmeye duyulan gereksinim,
 6. Kaliteli iletişim gereksinimi,
 7. Korunma ve güvende hissetme gereksinimi,
 8. Cinsel doyum gereksinimi,
 9. Özerkliğe duyulan gereksinim,
 10. Ebeveyn olmaya yönelik gereksinim,
 11. Eğlenmekte ve maddi konularda eşit olunmasına duyulan gereksinim,
 12. Manevi hisler ve kendini geliştirmeye yönelik gereksinimler
- (Tarhan, 2005).

Evlilik Doyumuna Etki Eden Etmenler

Ekonomik düzeyin, evlilik doyumu üstünde etkin bir faktör olduğu gözlemlenmiştir. Ekonomik düzeye göre bireylerin fırsatları ve ilgileri değişim göstermektedir. Öte yandan maddi düzeyin yüksek olması, bireylerin hissettikleri stres duygusu üstünde koruyucu şekilde rol oynayabilmektedir. Maddi düzeyin düşük olması bireylerin hayatlarında engellenmişlik duygusunu ortaya çıkarabilmektedir. Bu sebepten de bireyler kendilerini daha kaygılı ve stresli hissedebilmektedirler. Tüm bunlardan hareketle maddi durumun, evlilik doyumu üstünde bir etkisi olduğu düşünülmektedir (Çelik ve Tümkaya, 2012).

Evlilik birliği içerisinde, evlilik doyumu kavramı kişilerin iyimser tutumları üstünde de etkin bir kavramdır. Evlilik doyumu düzeyi yüksek olan eşler

birlikteliklerinden ve bağılıklarından dolayı daha mutlu hissederler (Mardani vd., 2021).

Eğitim seviyesi, partnerlerin yürüttükleri ilişkileri üstünde etkin olduğu gibi evlilik doyumunu kavramı için de etkin olan bir faktördür. Eğitim düzeyi yüksek olan kişiler duygularını düzenlemekte, kendilerini daha iyi ifade etmekte ve tartışmaları daha olumlu şekilde çözebilmektedirler. Aynı zamanda tartışmaların büyümeden çözümlenmesine yönelik stratejileri olabilmekte ve kurulan iletişimde karşı tarafın hislerine ve düşünüş şekillerine daha saygılı olabilmektedirler. Bu sebeplerden ötürü eğitim düzeyinin yüksek oluşu, evlilikten alınan doyum düzeyi ile ilişkili olabilmektedir (Demirtaş, 2021).

İncelenen diğer literatür çalışmalarında, partnerlerin cinsel hayatlarından ne derece doyum aldıkları konusunun, evlilik doyumunu üstünde etkin bir rol oynadığını öne sürmektedir (Ersanlı, 2016).

Evlilikten alınan doyumunu etkileyen diğer bir faktör, çocuklardır. Ebeveyn olmanın ve çocuklarla hayat sürdürmenin evlilik doyumuna pozitif ya da negatif şekilde etkileri mevcuttur. Evlat büyütmenin kolay bir süreç olmaması ve bu durumun toplumun geneline bakıldığında partnerlerin kadınların sorumluluğunda olması evlilikten alınan doyumunu negatif bakımdan etkileyebilmektedir. Ebeveyn olduktan hemen sonra aileye katılan çocukların hissettirdiği bağılılık hissi, mutluluk ve sevgi de evlilikte çocuk faktörünün evlilik doyumuna sağladığı pozitif bir etki olarak sayılabilmektedir (Üzerek, 2020).

Partnerlerin günlük yaşamlarında karşı karşıya kaldıkları sıkıntıların evlilik doyumunu üstünde pek bir etki göstermeyebilir. Bireylerin deneyimledikleri sıkıntıları ile başa çıktıkları süreçteki eylemleri ve tutumları evlilik doyumunu üstünde etkin rol oynayabilmektedir (Çelik, 2006).

Evlilik Doyumuna Kuramsal Bakış

Evlilik doyumunu ile alakalı alanyazında farklı çalışmaların olduğu gözlemlenmiştir. Bu çalışmalardan bazılarında aşağıda yer verilmiştir.

Psikodinamik Model

Kuram üstünde çalışan araştırmacılara göre bireylerin anne- babaları (ya da bireye bakım veren bireyler) ile kurdukları ilişki şeklinin, bireyleri psikososyal, psikoseksüel ve kişilik oluşumu bağlamında nasıl bir etkilediği konusunda üstünde

çalışmışlardır. Freud, psikanalitik kuram bağlamında çocukların ebeveynlerine (ya da bakım verenlerine) duydukları hislerin oldukça önemli olduğunu belirtmiştir. Bireylerin, evlilik çağına geldikleri zaman yaptıkları eş seçimlerinde, psikoseksüel dönemden kaynağını alan saplantıları sonucu seçim yaptıklarını ileri sürmektedir (Kahvecioğlu, 2014).

Kuram, evliliği narsisizm odağında incelemiştir. Freud, nesne ve ego odaklı olarak narsisizm üstünde durmuştur. Bu bağlamda söz konusu bireylerin, benliklerine duydukları alakaları ve hazlarını karşılayabilme dürtüleri dışa ve içe yönelimlidir. Romantik bir bağ ile kurulan birliktelikler ve evlenmek bireyin narsisizmini doyurması ve diğer bir bireye yönelim sağlayıp bu durumdan haz alması şeklinde tanımlanmıştır. Başka bir ifadeyle birey, bir başkasını fazla miktarda sevgi duyarak ve onu yücelterek, doğrudan olmasa da içsel olarak hazza ulaşır. Kurama göre, evliliğe bakışta, evlilik doyumu ve evlilik uyumunun açıklanmasında partnerlerin narsistik bağlamda uyum içinde olması öne çıkan bir noktadır (Mitchell ve Black, 2012).

Sosyal Öğrenme Modeli

Kurama göre bireyler romantik bağ ile kurdukları ilişkilerini ve evliliklerini, ebeveynlerinin evlilik süreçlerinden gözlem yapıp şemalar oluşturarak, ebeveynlerini (ya da bakım verenlerini) rol model olarak belirlemektedirler. Kurama göre, eylemlerimizi etrafımızdaki diğer bireyleri taklit ederek öğreniriz. Bireylerin yürüttükleri evlilikleri üstünde ebeveyn modelleri ve yaptıkları gözlemler etkindir. Bu sebepten evlilik doyumu kavramı sosyal öğrenmeden modelinden etkilenmektedir (Bandura, 1971).

Bilişsel Model

Evlilik doyumu üstünde önemli olan bir diğer model bilişsel modeldir. Modele göre, partnerlerin eylemleri ya da varolan durumlar evlilik doyumu kavramına etki etmez. Model, evlilik doyumuna etki eden faktörün eylemlere veya durumlara karşı ithaf ettiğimiz bilişlerimiz olduğunu savunur. Olayları algılayış şekli bireyler arasında farklılık gösteren bir durumdur. Söz konusu farklılıklara, bireylerin olaylar ile başa çıkma stratejilerinin farklı oluşu, olaylara hangi açıdan yaklaşım gösterdikleri ve düşünüş şekilleri örnek gösterilebilir. Aynı zamanda evlilik doyumu üstünde, bilişsel modelce önemli iki kavram olan, olaylar, eylemler ve durumlar

karşısında geliştirilebilen bilişsel çarpıtmalar ve otomatik düşünceler de etkin iki kavramdır (Kervancıoğlu, 2016).

Bağlanma Modeli

Yaşamımızın ilk yıllarında bakım verenimizle kurduğumuz bağ, evlilik çağına geldiğimiz zaman seçimlerimiz üstünde belirleyici olabilmektedir. Bu bağlamda, kişilerin evlilik birliği içinde kurduğu bağlanma şeklini incelerken, yaşamının ilk yıllarında kurduğu bağlanma şekli de incelenmelidir. Bebeklik çağında bakım vereni ile güvenli şekilde bağ kurmuş olan kişilerin evlilik doyumu düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır (Koyuncu, 2019).

Sevginin Evrimi Modeli

Modele göre bireylerin romantik ilişkilerindeki eylemleri 3 ana sebeple temellenmektedir. Bu sebeplerden ilki, bireyin eşine karşı bağımlı eylemleri ve korunma gereksinimidir. Korunma gereksinimi, bireylerin yaşamlarının ilk anından itibaren deneyimlemek istedikleri bir histir. Yaşamlarının ilk dönemlerinde bu gereksinim ile büyüyen bir birey bu gereksinimi evliliği süresince de deneyimlemek isteyecektir. Bundan hareketle, bireyler eş seçimi yaparlarken bu gereksinimin devamlılığını sağlayacak bireyler seçme eğiliminde olmaktadır. Bireylerin, korunma gereksinimlerini ilk kim karşıladıysa, bireyler evlilik çağına gelip eş seçimi yaparlarken bu gereksinimi ilk karşılayan ile benzerlik gösteren bireyleri eş olarak seçebilmektedir. Bu sebeplerden ikincisi, korunma gereksiniminin tam zıttı olan koruma gereksinimidir. (Uçansu,2019).

Bu sebeplerden üçüncü ve son olan sebep, cinsel gereksinimlerdir. Evlilik doyumu kavramını açıklarken, cinsellik gereksinimi önem arz eden bir faktördür. Evlilik birliği süresince cinsellik kavramı önemli bir rol oynamaktadır. Modele göre üç ana gereksinim (korunma, koruma ve cinsellik) temelde sevgi hissine evrilmektedir (Çelebi, 2021).

Sosyal Mübadele Modeli

Söz konusu model, bireyin evliliğinden deneyimlediği evlilik doyumunun derecesini, yürüttüğü reel ilişkisi ile başka bir bireyle ilişki yürütmesi durumunu kıyaslamasına dayandırmaktadır. Kişi, başka bir bireyle ilişki yürütme konusunda varolan ilişkisine kıyasla daha iyi bir duygulanım hissediyorsa, mevcut ilişkisinde ki

evlilik doyumunu düşük derece vererek nitelendirir. Bu durumun tam zıttı olarak, birey yaptığı karşılaştırmada mevcut ilişkisini daha iyi şekilde nitelendiriyorsa evlilik doyumunu derecesini yüksek olarak nitelendirir. Özetle kuramın ileri sürdüğü görüş, bireyin eşini başka bir bireyle değiştirdiğinde, hissettiği duygulanım üstünden evlilik doyumuna yaptığı ithaflardır (Demirtaş, 2021).

Cinsel Öz Yeterlik

Cinsellik

Cinsellik ile alakalı ilk olma özelliği taşıyan bilgiler psikanalize dayanmaktadır. Freud, hastalarında gözlemlendiği semptomlara dayanarak kuramsal bilgiler oluşturmuştur. Kinsey'in 1948 senesinde yürüttüğü çalışmalar sonucunda da tarihte ilk kez bireylerin cinsel eylemleri ile ilgili sistemli bilgilere ulaşılmıştır. Yürütülen bu çalışma sonucunda, cinsellik kavramı artık Tıp dünyasında araştırma yapılabilir ve üstünde tartışmalar yapılabilir bir hale gelmiştir (Yılmaz, 2007).

Cinsellik uyum içerisinde, iki bireyin birlikteliğini kapsayan tabular, sosyal normlar, değer yargıları ile belirlenmiş, sosyal, biyolojik ve psikolojik alanları içeren bireylere has deneyimler olarak tanımlanabilir (Khalesi vd., 2018). Cinsellik kavramı bireylerin yoğun şekilde cinsellik içeren eylemleri ile oluşum gösterse de her haz hissetmeye dönük eylemleri cinsellik bağlamında değerlendirilemez. Cinsellik, birey olarak nasıl biri olduğumuzu gösteren bir tür ifadedir. Eylemlerimiz, dünya bakış açımız, dış görünüşümüz, tutumlarımız, hislerimiz ve kişiliğimiz aracılığı ile şekil alan bir olgudur (Dikbıyık- Boz, 2019).

Cinsellik, bireylerin hayat kalitelerinin üstünde önem arz etkenlerden bir tanesidir. Cinsellik bazen hayatın merkezinde olan ve tüm yaşamın cinselliğin etkisi altında olduğu bazen de ihmal edilip, bireylerin yaşamlarının son sıralarına atıldığı bir olgudur. Cinsellik zaman zaman toplumun negatif yönde etkilenebileceği endişesi ile yasaklanıp konuşulmayan, zaman zaman ise bireylerin inanış şekillerinin içine absorbe edilerek yüceltilmektedir. Bundan sebeple, esrarengiz bir şekil kazanan cinsel organlar çerçevesinde sınırlı kalmayan, pek çok yönü olan bir fenomendir (Gülsün, 2009).

Cinsellik, evlilik ile ilgili yönü ile toplumlar içinde arınmış olmayı, bereketi simgelemeyi ve kutsanmış olmayı niteler. Cinsellik farklı toplumlarda, farklı şekillerde tabularla, kurallarla, yasaklarla ve mitlerle sınırlandırılmıştır. Koyulan tüm bu normların haricinde gerçekleşen cinsel eylemler, toplumu tehlikeye sürükleyen,

kutsanmış olana saygısızlık ve düzeni bozarak başkaldırı niteliği taşımak olarak algılanmıştır. Bazı inanışlara göre cinsel eylemler, doğurganlık ve üremeye yönelik olan tarafında kutsal, haz alma duygusuna bakan yönü ile de negatif olarak algılanmaktadır. Bundan hareketle birtakım topluluklarda kadınların cinsel eylemlerinden deneyimledikleri haz duygusu utanç verici olarak görülmektedir (Gülsün, 2009).

Kadın ya da erkek olmak, karakter özellikleri, hayat koşulları, kültür, evli ya da bekar olmak, ne derece cinsel tecrübesi olduğu gibi etkenler, cinsel eylemlerin niteliği üstünde etkin olabilen etkenlerdir (Ersanlı ve Kumcağız, 2016).

İncelenen diğer literatür çalışmalarında cinsellik kavramı, bireyler olarak aslında ne olduğumuz konusunda açıklık getiren bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Fiziksel görüntümüz, değerlerimiz, duygularımız, kişilik yapımız, inanış şeklimiz, tutumlarımız, hoşlanmadığımız ya da hoşlandığımız durumlar ve sosyalleşme ortamları ile birlikte şekil almaktadır (Dikbiyık-Boz, 2019).

Cinsel sağlık, bireyleri yalnızca fizyolojik olarak değil, bilişsel, duygusal ve toplumsal anlamlarda bir bütün olmasını sağlayarak, iletişim kurmak, sevmek-sevilmek ve kişilik gelişimine olumlu anlamda etki ederek sağlıklı olmaya katkı sağlamaktadır (DSÖ, 2006).

Evlilik ilişkisi içerisinde cinsel aktivitelerden yeterli derece doyum almamaları ve mutsuz olmaları çiftler arasında tartışmaların artmasına ve evlilik bağının bozulmasına sebep olabilmektedir. Bireylerin cinsel eylemlerinde deneyimledikleri bu hoşnutsuzluk hali cinsel özgüvensizlikle ya da cinsel özgüvensizliğin etkilediği diğer etmenlerden kaynaklanıyor olabilmektedir. Bireylerin bu duruma neden olan etkenlerin (cinsel özgüvensizlik) farkındalığına sahip olması, hem evliliklerini negatif anlamda etki edecek problemlerin önüne geçmesinde hem de evlenmeden önceki süreçte eşlerini seçerken daha sağlıklı kararlar vermesine yardımcı olabilmektedir. Bireylerin bu farkındalığa sahip olmaları aynı zamanda evliliklerinde karşı karşıya kalabilecekleri sorunların da önüne geçmesine fayda sağlayabilmektedir (Çelik, 2012).

Öz Yeterlik

Bireylerin, benlikleri ile alakalı durumlarında ne derece kontrol sahibi olabildikleri durumu 'öz yeterlik' kavramı ile açıklanabilir.

Öz yeterlik olgusu, insanların yaşamlarında deneyimlediği günlük eylemlerde gözlenebileceği gibi üstünde karar verilmesi zor olan eylemlerde de öne çıkan bir olgudur. Yatırım yapmak ya da mesleki seçimler yapmak gibi durumlarda öz yeterlik düzeyi yüksek olan kişilerin yüksek hedefleri olması kaynaklı olarak daha risk içeren seçimler yapabilecekleri gözlemlenebilir. Söz konusu bireylerin yaşamları ile ilgili koydukları zaman zaman risk içeren yüksek hedeflerinin gerçekleşmesi için sıkı ve kararlı şekilde çalışırlar. Bundan sebeple öz yeterlik kavramı iyimser şekilde düşünmek ya da hayal etmek ile alakalı değildir. Bireylerin öncelikle kendini tanıması ve bu bağlamda amaçlar belirlemesi ile alakalıdır. Bunun yanı sıra, öz yeterlik kavramı bireylerin tecrübelerine de dayandığı için gerçekleştirmek istedikleri eylemler için aldıkları risklerin başarı bir sonuç getireceğine dair inançları mantıklı düzeydedir. Bireyler bu şekilde aldıkları kararlar süresince sahip oldukları kapasitelerini, yeteneklerini ve yetkinlik alanlarını nesnel olarak değerlendirebilirler (Andrew, 1998 akt; Karataş 2022).

Cinsel Öz Yeterlik

Cinsel hayattaki fizyolojik doyuma ulaşmak, birbirlerine karşı duygusal ve cinsel anlamda çekim hisseden bireylerin duyguları, ilişkinin yoğunluğu ve cinsel doyum, bireylerin hayatlarında önem arz eden bir nokta ve birbirilerine karşı çekim hisseden bireylerce arzu duyulan bir yaşam biçimidir (Geçici,2011).

Cinsel öz yeterlik kavramı, kişilerin cinsellik ile alakalı eylemlerinin başarılı olabilmesi ve bu eylemleri sürdürürken isteklerine paralel olarak diğer kişilerin eylemlerine yön verebilmesi veya karşı karşıya kalmak istemediği durumlarda eylemlere son verecek şekilde tepki göstermesi konularında, bireylerin kendilerine olan inanış şeklidir (Khalesi vd., 2018).

Bundan hareketle cinsel öz yeterlik düzeyi yüksek olan kişiler, partnerleriyle olan cinsel eylemlerine yön verebilme ve aynı zamanda cinsel ilişkileri esnasında gerçekleştirdikleri eylemleri yönetme konusunda başarılı olmaktadır (Karataş, 2022).

Cinsel öz yeterlik düzeyi yüksek olan bireyler, cinsel yaşamlarında daha çok cinsel doyuma ulaşabileceği ve cinsel eylemlerin daha sık olabileceği ileri sürülmektedir. Cinsellik veya cinsel eylemler ile alakalı konuların rahat şekilde ifade edilmesi, cinsel eylemler bağlamında istemediği veya istediği durumların

konusulması, kişilerin cinsel hayatlarının kaliteli oluşunu yordayabilmektedir (Coulter, 2007).

Öte yandan cinsellik ile alakalı olarak, partnerlerin birbirlerine geri dönüşleri (olumsuz ya da olumlu), partnerlerin cinsel öz yeterlik düzeyleri üstünde etkin bir faktördür. Cinsel öz yeterlik (CÖY), cinsellik ile alakalı durumlarda ya da eylemlerde kişilerin davranışlarını veya hislerini deneyimlerken başarılı olacaklarına ve istekleri paralel olarak durumların ya da eylemlerin yönetilmesine olan inanış şekillerini nitelemektedir (Çelik, 2012).

Kişilerin, CÖY düzeylerinin yüksek olması, duygusal bağlamda bireylerin kendilerine olan güven hissini artmasında etkin olmaktadır. Ayrıca kültürel, ekonomik, sosyal bağlamlara katkı sağladığı ve partnerler arasında cinsel hayatın, evlilik doyumunun ve cinsel uyumun pozitif şekilde etkilendiği belirtilmektedir (Bailes,2013).

Aldatma Eğilimi

Aldatma:

Türk Dil Kurumu'nun, aldatma kavramı ile ilgili tanımlamaları; 'doğru söylememek', 'eşlerden birinin, diğerine sadakatsizliği', 'başka bir bireye söylediği sözleri yerine getirmemek' şeklindedir (TDK, 2020).

Aldatmak, evlilikleri ve romantik bir bağ yoluyla kurulmuş ilişkileri temelden sarsan mühim bir konudur. İlişkilerin bitmesine ve evliliklerin sonlanmasına neden olan aldatma ile ilgili literatür çalışmaları incelendiğinde çeşitli tanımlamaların yapıldığı gözlemlenmiştir (Sungur, 2017:199-200).

Aldatma, bir ilişkide aşk ve sevgi hissetmek kadar önemli duygulardan olan güven duygusunu zedeleyen, yürütülen ilişkiye romantik veya cinsel şekilde başka birinin dahil olmasıdır (Hall ve Fincham, 2006).

Aldatma, romantik ilişki içerisinde partnerlerden birinin haberi olmadan, diğerinin başka kişi veya kişilerle duygusal ya da cinsel beraberlik kurmasıdır (Er vd., 2020). Aldatma ile alakalı yapılan bu tanımlamalarda, aldatma kavramının cinsel bakımdan ve duygusal bakımdan bağ kurmak ile alakalı olduğu ve aynı zamanda sadakat duygusunun zedelendiği anlaşılmaktadır (Özkur, 2022).

Evlilik birliği içinde aldatma, eşlerden birinin tek eşliliği sürdürürken, diğerinin bu durumu gizli olarak ihlal etmesidir (Lusterman, 2005). Betzig'in, evlilik birliğinin bozulması ile ilgili 160 ülkeyi içinde barındıran çalışmasında, evliliklerin

son bulmasının en öne çıkan nedenlerinin arasında aldatmanın olduğunu saptamıştır (Seyfi, 2017).

Aldatma kavramı, bireylerin kurduğu romantik ilişkilerinin bitmesine sebebiyet verebilen, yürütülen romantik ilişkiler için büyük bir sorun olarak ortaya çıkan bir kavramdır. Gelişen teknoloji ile birlikte internetin hayatımıza girmesiyle aldatma oranları geçmişle kıyaslandığında günümüzde artışa geçmiştir. Günümüzde evliliklerin bitmesine ya da temelden sarsılmasına neden olan en büyük etkinin, bireylerin eşlerini cinsel ya da duygusal olarak ihanet etmesi neden olmaktadır (Topkara, 2011).

Bireyler evliliklerini yürütürlerken gerçekleştirmeleri gereken birtakım yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlükler eşiyile kendisi arasında olabildiği gibi bireysel de olabilen duygusal, cinsel ve yasal yükümlülüklerdir. Eşler biri aldatma eylemini gerçekleştirdiğinde yükümlülükleri ihmal etmiş olur ve evlilik birliği temelden sarsılır (Güzel, 2016).

Aldatma Eğilimi

Bireylerin yürüttükleri romantik ilişkilerinde partnerlerden birinin aldatma eylemini gerçekleştirmesinde etkin olan faktörlerden biri aldatma eğilimidir. Bireylerin aldatma eğilimi düzeyinin yüksek olması kurduğu romantik ilişkisi bağlamında ortaya çıkan bir risk faktörüdür (Kaba, 2021).

Aldatma eylemi, sürdürülen romantik ilişkide cinsel ya da duygusal anlamda farklı arzuların ortaya çıkmasıyla olabileceği gibi eşlerin eylemlerine veya tutumlarına göre de gelişebilir. Saldırgan tutumlar, kıskançlık hissi, eşinin kısıtlama ya da baskı kurmaya çabası gibi durumlar aldatma eğilimini anlayabilmek bağlamında öne çıkan durumlardır (Genç ve Topkaya, 2019).

İncelenen literatür çalışmalarında, aldatma eğilimine neden olan faktörler arasında; cinsiyet, ekonomik düzey, eşlerin evlilik uyumları ve flört süresi sayılmıştır. Aldatma eğilimi düzeyini cinsiyetler arası inceleyen bu çalışmada erkeklerin kadınlara kıyasla aldatma eğilimi düzeylerini yüksek bulmuştur (Polat, 2006).

Aldatma eylemi ile ilgili cinsiyetler arası yapılan bir karşılaştırmada erkeklerin duygusal bir arayıştan ziyade cinsellik arayışından aldatmaya eğilimli olduğu sonucunu ileri sürmüştür Yürütülen başka bir çalışmada kadınların aldatmaya eğilim göstermesinde cinsel bir arayıştan ziyade duygusal bir arayış içinde olmaları

gösterilmiştir. Kadınların aldatma sebeplerinin daha çok partneri tarafından duygusal bağlamda ihmal edildiklerine dair düşünceleri, yaşamlarında yerine getirmekle yükümlü oldukları sorumlukları, kendilerine karşı duydukları güven hissini arttırmak istemeleri, cinsel bağlamda doyum yaşamamaları ve heyecan arayışı etkin olmaktadır (Bozkurt, 2018). Yürütülen başka bir araştırmada, aldatma eylemini bir kez gerçekleştirmiş bir bireyin, diğer bireylere kıyasla üç kat fazla aldatma eğilimi gösterdikleri ileri sürülmüştür (Knopp vd., 2017).

Bireyleri aldatma eylemine iten sebeplerin araştırıldığı bir çalışmada, beliren yetişkinlik gelişim evresinde olan bireylerin aldatma nedenleri araştırılmıştır. Araştırmaya katılım sağlayan yüz dört bireyin aldatma eğilimi sebebinin, romantik bağ kurduğu bireyden bağıllık gereksinimini doyuramaması ve bu gereksinimi için farklı arayışlara girmesi olduğu ortaya çıkan sebeplerdir. Araştırmaya katılım sağlayan bireylerin %40'ı kendilerinin, romantik partnerlerini aldatmaya iten sebepleri şu şekilde sıralamışlardır; romantik partnerini aldattığı birey ile yan yana olduğu zaman alkollü olmak, aldatma eylemini gerçekleştirdiği bireyin çekiciliği, aldatma eyleminin heyecan vermesi şeklinde sıralamışlardır (Norona, Olmstead ve Welsh, 2017).

Aldatma ile ilgili incelenen literatür çalışmalarında öne çıkan durum, aldatma ile ilgili yürütülen çalışmaların yetersiz olduğudur. Toplumsal bağlamda bakıldığında aldatmaya karşı olan görüşler bu sınırlılığın temelini oluşturan faktörler arasında sayılabilir. Ancak aldatma oranları günümüzde artış gösteren bir olgudur. Bireysel ve toplumsal bağlamda bireyleri negatif etkileyen ve mutsuzluk veren tecrübelerin dönüştürülüp sağlıklı ilişkilerin oluşmasına katkı sağlamak gereklidir. Bu sebepten, aldatma eğiliminin artış göstermesinde ve ortaya çıkmasına neden olan etkenlerin öne çıkarılıp bu doğrultuda müdahale programlarının geliştirilmesi konusu oldukça önemli bir noktadır (Kaba, 2021).

Müezzinoğlu (2014) aldatma eğilimi nedenlerini aşağıda belirtilen şekilde açıklamıştır:

- Mutsuzluk hissi,
- Cinsel tutum,
- Cinsel doyum derecesi,
- Hayatın akışı,
- Bireylerin etik değerlere dair bakış açıları,

- Sorumluluk hissi,
- Eşlerine ve kendilerine ithaf ettikleri değer düzeyi,
- Tükenmişlik hissi, anksiyete ve stres faktörleri,
- Aldatan bireyin kişilik yapısı,
- Aldatılan bireyin kişilik yapısı,
- Hobiler,
- Bireyin çevresine olan yakınlığı derecesi,
- İletişim,
- Eşlerin bir arada geçirdiği zamanın ne derecede kaliteli oluşu,
- Çiftlerden birinin romantik ilişkisi ya da evliliği konusunda anormal beklentileri,
- Eşlerden birinin veya her ikisinin monoton düzenden sıkılması ve yeni heyecanlar arama arzusu,
- Aldatmaya eğilimin eşlerden birinde ya da her ikisinde olması ve aldatmaya olan eğilimin sürdürülmesi

Aldatmaya Kuramsal Bakış

Psikanalitik Kuram

Kurama göre, bireyler 3-6 yaş aralığında fallik dönemde olurlar. Bu dönem içerisinde çocuk ebeveynlerinden her ikisi ile üçlü ilişki içinde olur. Her iki cinsiyet içinde sevgi nesnesi olarak ilk annelerini benimserler. Ancak bu durum fallik döneme geçildiğinde kız çocuklarında değişikliğe gider ve babaya döner. Erkek çocukları için ödipal dönemde sevgi nesnesi anneleridir. Bu dönemde erkek çocukları, babalarının yerine olmak isteyebilir, anne ile birlikte uyumak isteyebilir (Geçtan, 2002).

Kuram, aldatma kavramını ödipal ve elektra kompleksi ile alakalı olarak açıklamıştır. Bireyler ödipal kompleks ya da elektra kompleksini çözemediği takdirde yetişkinlik çağına geldikleri zaman eşleri ile yaşadıkları cinsel yaşantıdan yeteri kadar haz alamazlar. Fallik dönem sürecinde çocuk cinselliği pis ya da kötü bir şey olarak öğrenirse, cinsel bağlamda almak istediği doyuma, eşi ile olan cinsel yaşantısından değil düzey olarak kendinden aşağıda gördüğü başka bir birey ile olan cinsel yaşantısından almaya çalışır (Freud, 1938; Akt. Kantarcı, 2009).

Evrım Kuramı

Kuram, kıskançlık duygusu ile aldatma kavramını açıklamıştır. Kuram, kıskançlık duygusunu cinsel kıskançlık ve duygusal kıskançlık olarak iki başlık altında toplamıştır. Kuram, erkekler eşleri tarafından cinsel yolla ihanete uğrarsa, kadınlarda duygusal olarak ihanete uğrarsa daha fazla kıskançlık hissedecekleri varsayımında bulunmuştur. Bu bağlamda ihanet ile karşı karşıya kalındığında verilen negatif tepkilerin; kadınların duygusal olarak aldatılma, erkeklerin ise cinsel yolla aldatılması karşısında verdiği ileri sürülmektedir (Bozkurt, 2018).

Bağlanma Kuramı

Kurama göre bireyler yaşamlarının ilk yıllarında bakım verenine güvenli şekilde bağlandıysa, yetişkinlik dönemine geldiğinde partneri ile etkileşimde olarak, gereksinimlerine yanıt alacağına ilişkin inançları bulunmaktadır. Bu durumun tersi olarak, bireyler yaşamlarının ilk yıllarında bakım verenleriyle kaçınan ya da kaygılı şekilde bağ kurduysa, yetişkinlik çağında romantik ilişki kurduğu partneri ile olan iletişiminin yetersiz oluşu kaynaklı olarak gereksinimlerine yanıt bulma konusunda negatif yönde inançları olduğu ileri sürülmektedir. Kaçınan bağlanan kişiler eşleriyle olan yakınlıkları atış gösterdiğinde kaçınma eylemleri gösterebilirler. Kaygılı bağlanan kişiler ise eşlerine karşı ısrarcı şekilde tutum sergileyebilmektedirler. Bu bağlamda kaygılı şekilde bağlanan kişiler, yakınlık duyma isteklerine ve duygusal gereksinimlerine bekledikleri düzeyde karşılık bulamadıkları için aldatmaya eğilim gösterebilmektedirler. Kaçınan şekilde bağlanan kişiler ise eşlerine daha az bağlılık gereksinimleri olduğundan kaynaklı olarak aldatmaya eğilim gösterebilmektedirler (Nelson vd., 2013).

Şema Kuramı

Kuram, bireylerin aldatma eğilimine neden olabilecek faktörleri; bireylerin güvenli şekilde bağlanamaması, bireylerin zihinlerinde, yaşamlarının ilk dönemlerinde oluşturdukları uyum bozucu şemaları ve romantik ilişkisi süresince gereksinim duyduğu özerkliği sağlayamaması şeklinde sıralamıştır (Yonar, 2022).

İlgili Araştırmalar

Güven (2005) yaptığı çalışmaya toplam 305 evli birey katılım sağlamıştır. Yürütülen çalışmada evli bireylerin, evlilikte problem çözme becerileri ve bilişsel

çarpıtmaların evlilik doyumu ile ilişkisi incelenmiştir. Çalışmada, Bilişsel Çarpıtmalar Ölçeği, Evlilik Yaşam Ölçeği ve Evlilikte Problem Çözme Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; evlilik süresince karşılaşılan problemlerin çözüm becerilerine dair evlilik doyumunun ilk sırada yordadığı, gerçekçi olmayan ilişki beklentilerine dair bilişsel çarpıtmalarınsa ikinci sırada yordayıcı olduğu saptanmıştır. Araştırma kapsamında incelenen diğer demografik değişkenlerinse evlilik doyumu üstünde yordayıcı bir etki göstermediği saptanmıştır.

Reissing vd. (2005) yılında Kanada’da yaptıkları çalışmaya on sekiz ve yirmi dokuz yaşları arasında olan kadınlar katılım sağlamıştır. Toplam 84 kadın ile yürütülen çalışmanın değişkenleri cinsel benlik şemaları, cinsel isteksizlik, cinsel öz yeterlik (CÖY) ve beden imajı şeklindedir. Çalışmanın sonuçlarına bakıldığında; CÖY değişkenininin cinsel benlik şeması ile cinsel uyum arasında olan ilişkiye aracılık gösterdiği saptanmıştır.

Çınar (2008) yaptığı çalışmaya toplam 302 evli birey katılım sağlamıştır. Çalışmada, Yardım Arama Tutum Ölçeği, Bem Cinsiyet Rollerı Envanteri Kısa Formu ve Çift Uyum Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmada cinsiyet rolleri ile evlilik doyumu incelenmiştir. Çalışmanın sonucu her iki cinsiyet bağlamında, evlilik doyumu düzeyininin cinsiyet rollerince erkeklerde farklılık göstermediği ancak kadınlarda zıttı şekilde farklılık olduğu saptanmıştır.

Rostosky vd. (2008) yılında Amerika Birleşik Devletlerin’de yaptıkları çalışmaya lisede öğrenim gören 388 birey katılım sağlamıştır. Çalışmada cinsel öz yeterlik ile cinsel benlik kavramının ilişkisi incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda, cinsiyetler arası yapılan karşılaştırmada erkeklerin, kızlara kıyasla cinsel öz yeterlik ve cinsel benlik kavramının daha düşük olduğu saptanmıştır.

Tufan Çetin (2010) yaptığı çalışmaya toplam 246 evli birey katılım sağlamıştır. Çalışmada, Evlilik Yaşamı Ölçeği, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri ve İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar Ölçeği kullanılmıştır. Bireylerin evliliklerinden aldıkları doyum düzeylerini farklı değişkenler aracılığı ile incelemiştir. Çalışmadaki değişkenlerin, evlilik doyumu üstünde anlamlı olarak yordayıcı olmadığı sonucunu saptamıştır.

Çağ (2011) yaptığı çalışmaya toplam 811 evli birey katılım sağlamıştır. Yürütülen çalışmada evlilik doyumu ile eş desteği arasındaki ilişki saptanmak istenmiştir. Çalışmada, Evlilik Yaşam Ölçeği ve Eş Desteği Ölçeği kullanılmıştır. Bireylerin evliliklerinden aldıkları doyum düzeylerininin cinsiyetler arası dağılımında

erkeklerin evlilik doyumu düzeyi kadınlara kıyasla daha yüksek düzeyde çıkmıştır. Araştırmada, eş desteği derecesini ve evlilik doyumu derecelerini arttıran etmenlerin; evde yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerin çiftler tarafından bölüşülerek yapılması, ailenin aylık kazancında artışın olması, dindarlık düzeylerinin yükselmesi ve cinsel hayatlarından hoşnutluklarının artması olduğu saptanmıştır.

Mi- Hae ve Sook (2011) yılında Güney Kore’de Gyeonggi ve Daejeon şehrinde yaptıkları çalışmanın evrenini evli, hamile bireyler oluşturmuştur. Çalışmaya 283 hamile birey katılım sağlamıştır. Yürütülen çalışmada hamile bireylerin, evlilik doyumu düzeylerinin eşlerinden gelen destek düzeyi ile ilişkisinin olup olmadığı incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda, bireylerin evliliklerinden aldıkları doyum düzeyinin, eşlerinden gelen destek düzeyi arttıkça, artış gösterdiği saptanmıştır.

Çavuşoğlu (2011) yaptığı çalışmaya toplam 217 evli birey katılım sağlamıştır. Çalışmanın değişkenleri aldatma eğilimi, bağlanma stilleri ve evlilik uyumu olmuştur. Çalışmada, İlişki Ölçekleri Anketi, Evlilik Uyum Ölçeği ve Aldatma Eğilimi Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda; bireylerin bağlanma stillerinin aynı olmayışı, aldatma eğilimleri ile evlilik uyumları için anlamlı düzeyde fark yaratmamıştır. Bireylerin evlilik süreleri çalışmanın değişkenlerinden olan aldatma eğilimi ile anlamlı düzeyde fark yaratmıştır.

Leggett vd. (2012) yaptıkları çalışmaya toplam 977 evli birey katılım sağlamıştır. Çalışmada iş birliği ile çatışmanın evlilik doyumu ile ilişkisi incelenmek istenmiştir. Çalışmanın sonuçları; çatışmaya sebebiyet veren durumların evlilik doyumu düzeyini olumsuz şekilde etkilediği, iş birliği içeren eylemlerin ise evlilik doyumu düzeyini olumlu şekilde etkilediği saptanmıştır.

Çelik (2012) yaptığı çalışmaya toplam 336 evli birey katılım sağlamıştır. Çalışmanın değişkenleri cinsel özgüven, cinsel öz yeterlik, evlilik yaşam doyumu ve cinsel utangaçlıklar olmuştur. Çalışmada, Cinsel Özgüven Ölçeği, Evlilik Yaşam Doyumu Ölçeği, Cinsel Öz-Bilinç Ölçeği ve Cinsel Öz-Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler arasında; cinsel utangaçlığın ve cinsel öz yeterlik değişkenlerinin cinsel özgüven değişkenine negatif etki ettiği, evlilikte yaşam doyumu değişkeninin ise cinsel özgüven değişkenini pozitif şekilde etkilediği saptanmıştır.

Ayub ve Iqbal (2012) yılında Pakistan’da yaptıkları çalışmaya 300 evli çift katılım sağlamıştır. Çalışmada evlilik doyumu ile ilgili faktörlerdeki cinsiyetin

etkisini saptamak amaçlanmıştır. Çalışmada, evlilik doyumu ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda; cinsiyetler arası yapılan karşılaştırmada, bireyin cinsiyetinin evlilik doyumunu yordamada farklılık gösterdiği ileri sürülmüştür. Ayrıca, evlilik doyumu üstünde; çifte kazanç, uzlaşma, eğitim seviyesi, cinsel doyum, iletişim şekli, eşlerin aileleri ile olan iletişimi gibi faktörlerin etkin olduğu saptanmıştır.

Kubat (2012) yaptığı çalışmaya toplam 166 evli birey katılım sağlamıştır. Çalışmanın değişkenleri aldatma eğilimi ve evlilik doyumu olmuştur. Çalışmada, Evlilik Yaşamı Ölçeği ve Aldatma Eğilimi Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda; evlilik doyumu ve aldatma eğilimi değişkenleri için negatif yönde ve orta derecede anlamlı ilişki saptanmıştır. Çocuk sayısı, bireyin hangi cinsiyetten olduğu ve evlilikte geçirilen süre ile aldatma eğilimi arasında anlamlı şekilde ilişki saptanmıştır.

Ong vd. (2014) yılında Filipinler’de yaptıkları çalışmaya 262 kişi katılım sağlamıştır. Çalışmada, Collins ve Read’in Yetişkin Bağlanma Tarzları ölçeği ve Aldatma Türü ve Eğilimi Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmada cinsiyetin ve bireylerin bağlanma stillerinin aldatma eğilimine etki edip etmediği araştırılmıştır. Çalışmanın sonucunda; duygusal ya da fiziksel olarak aldatmaya eğilim ile bağlanma stilleri arasında anlamlı ilişki saptanmıştır. Aynı zamanda bireylerin kaçınan bağlanma stiline sahip olması fiziksel ya da duygusal aldatmaya eğilimi gösteren en yüksek grup olarak belirlenmiştir. Aldatma eğilimi düzeyi en düşük çıkan bağlanma stiline ait grup ise güvenli bağlanmaya sahip olan bireyler olmuştur. Cinsiyetler arası yapılan karşılaştırmada kadınların aldatma eğilimi oranı erkeklere kıyasla düşük olduğu saptanmıştır.

Mohsin (2014) yılında Pakistan’da yaptığı çalışmaya 100 çift katılım sağlamıştır. Çalışmada, eşlerden birinin ya da her ikisinin çalışması durumunun, iş doyumları ve evlilik doyumları arasında oluşabilecek farklar incelenmek istenmiştir. Çalışma grupları 50 tanesi çift kazançlı, 50 tanesi ise tek kazançlı olarak oluşturulmuştur. Çalışmada, Enrich Evlilik doyumu ölçeği ve Kısa İş Doyumu II kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda; çift ya da tek kazançlı olmanın iş doyumu ve evlilik doyumunda farklılık yaratmadığı saptanmıştır.

Holekian vd. (2014) yılında İran’da yaptıkları çalışmaya 100 evli çift katılım sağlamıştır. Çalışmada evlilik doyumu ile lateralizasyon ilişkisi incelenmiştir. Çalışmada demografik anketler ile Enrich Çift Ölçekleri kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda; beyninin sağ hemisferi baskın olan bireylerin evlilik doyumunu negatif

şekilde; beyninin sol hemisferi baskın olan bireylerin ise evlilik doyumunu pozitif şekilde etkileyebileceği; beynin her iki tarafı baskın olan bireylerin de evlilik doyumunu pozitif şekilde etkileyebileceği ileri sürülmüştür.

Şahinbaş (2017) yaptığı çalışmaya toplam 300 evli birey katılım sağlamıştır. Çalışmanın değişkenleri aldatma eğilimi, bağlanma stilleri ve cinsel yaşantılar olmuştur. Çalışmada, Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği, Aldatma Eğilimleri Ölçeği ve İlişki Ölçekleri Anketi kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda; kayıtsız bağlanmaya sahip bireyler ile aldatma eğilimi değişkeni arasında anlamlı düzeyde ilişki saptanmıştır.

Tuzcu (2017) yaptığı çalışmaya toplam 250 evli birey katılım sağlamıştır. Yürütülen çalışmada evlilik uyumu, kişilik özellikleri ile evlilik doyumunu değişkenleri incelenmiştir. Çalışmada, Evlilik Uyum Ölçeği, Evlilik Doyumu Ölçeği ve Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda evlilik doyumunu ile değişkenlerden yumuşak başlılıkla olumlu, nevrozizm ile olumsuz yönde ilişkili olduğu saptanmıştır.

Helms vd. tarafından (2018) yılında Meksika kökenli bireyler ile yürütülen bu çalışmaya toplam 120 çift dahil olmuştur. Çalışmada evli bireylerin cinsiyet rollerine bağlı olan tutumları ile evlilik doyumunun ilişkisi incelenmiştir. Çalışmada, evlilik doyumunu ve cinsiyet rollerine bağlı olan tutumlar arasındaki ilişki, kadınların çalışıp-çalışmama durumuna göre incelenmiştir. Çalışmanın sonucuna bakıldığında; kadınların çalışıyor olup olmadığından bağımsız olarak, eşlerine karşı daha az cinsiyet rollerine dair tutumlarını bildirmesinin, bireylerin evliliklerinden aldıkları doyumları arttırdığı saptanmıştır.

Girgin (2018) yaptığı çalışmaya toplam 200 evli birey katılım sağlamıştır. Yürütülen çalışmada kıskançlık düzeyi ve bağlanma stiline evlilik doyumunu ile ilişkisi saptamak istenmiştir. Çalışmada, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II, Romantik Kıskançlık Ölçeği, Evlilik Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın demografik değişkenlerinden olan eşin eğitim seviyesi ve maddi durumunun evlilik doyumunu düzeyi üstünde etkisi bulunmuştur. Çalışmada ayrıca bireylerin bağlanma stillerinin, evlilik doyumunu ve kıskançlık düzeyleri üstünde etkin olduğu saptanmıştır.

Sezgin (2019) yaptığı çalışmaya 21 ve 64 yaş arasında olan toplam 315 kişi katılım sağlamıştır. Yürütülen çalışmada iş ile alakalı faktörlerle evlilik doyumunu arasında olabilecek ilişki incelenmiştir. Çalışmada, Evlilik Yaşam Ölçeği, Minnesota İş Tatmin Ölçeği ve Aşırı Rol Yükü Ölçeği, Rol Çatışması ve Rol Belirsizliği

Ölçeği ve Duygu Düzenlemede Zorluklar Ölçekleri kullanılmıştır. Çalışmada aynı zamanda duygu düzenlemenin ilişkiler bağlamında biçimleyici olan rolü saptanmak istenmiştir. Çalışmanın sonucunda bireylerin evlilik doyumu düzeyleri ile iş tatminleri arasında anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır.

Rohilla vd. (2020) yılında Hindistan'da, Lal Nehru Tıp Fakültesi psikiyatri bölümünde yürütülen çalışmaya toplam 70 hasta birey katılım sağlamıştır. Çalışmada alkol bağımlılığı olan erkeklerin, evlilik doyumları ile cinsel işlev bozuklukları incelenmiştir. Çalışmada, Klinik Enstitü Alkol Yoksunluk Değerlendirmesi Ölçeği, Gözden Geçirilmiş ve Alkol Bağımlılığının Şiddeti Anketi (SADQ) kullanılmıştır. Evlilik doyumunu ve cinsel işlevselliğin farklı yönleri üstünde değerlendirme yapmak için hem çalışma hem de kontrol gruplarında Evlilik Uyum Testi (MAT) ve Arizona Cinsel Deneyim Ölçeği (ASEX) kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda alkol bağımlılığının, bireylerin cinsel işlevlerini negatif şekilde etkilediği ve negatif cinsel işlevlerinde bireylerin evlilik doyumu düzeylerini azalttığı saptanmıştır.

Alaşam (2020) yaptığı çalışmaya toplam 311 evli birey katılım sağlamıştır. Çalışmanın değişkenleri aldatma eğilimi, kişilik özellikleri ve evlilik doyumu olmuştur. Çalışmada, Evlilik Yaşamı Ölçeği, Aldatma Eğilimi Ölçeği ve On Maddeli Kişilik Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda; aldatma eğilimi ile evlilik doyumu değişkenleri için negatif yönlü ve anlamlı düzeyde korelasyon saptanmıştır. Evlilik doyumu, kişilik özellikleri ve aldatma eğilimi değişkenleri için anlamlı düzeyde korelasyon bulunmamıştır.

Algan (2022) yaptığı çalışmaya 498 evli birey katılım sağlamıştır. Evli bireyler ile yürütülen çalışma aile iletişim kalıpları ile kişilik özelliklerinin bireylerin evlilik doyumu düzeyleri üstünde etkisinin olup olmadığı incelenmiştir. Çalışmada, Sıfat Temelli Kişilik Ölçeği (STKÖ), Aile İletişim Kalıpları Ölçeği (AİKÖ) VE Evlilik Yaşamı Ölçeği (EYÖ) kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda; aile iletişim kalıpları ile kişilik özellikleri ile bireylerin evlilik doyumlarının anlamlı şekilde ilişkili olduğu saptanmıştır.

Elikara (2022) yaptığı çalışmaya toplam 200 evli birey katılım sağlamıştır. Çalışmanın değişkenleri aldatma eğilimi, ilişki doyumu ve psikolojik zihinlilik olmuştur. Çalışmada, Evlilik Doyum Ölçeği, Aldatma Eğilimi Ölçeği ve Psikolojik Zihinlilik Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda; aldatma eğilimi ve evlilik doyumu değişkenleri için pozitif yönlü ilişkiye saptanmıştır. Psikolojik zihinlilik ile

aldatma eğilimi değişkenleri için negatif yönlü ve anlamlı düzeyde korelasyon saptanmıştır.

Balcı (2022) yaptığı çalışmaya toplamda inflamatuvar bağırsak rahatsızlığı olan 88 hasta birey katılım sağlamıştır. Çalışmaya her iki cinsiyetten birey dahil edilmiştir. Çalışmanın değişkenleri; inflamatuvar bağırsak rahatsızlığı olan bireylerde, beden imajı, cinsel öz yeterlik ve cinsel doyum olmuştur. Çalışmada, Yeni Cinsel Doyum Ölçeği, Çok Yönlü Beden Self İlişkileri Ölçeği ve Cinsel Öz-Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda; cinsel öz yeterlik envanteri bağlamında puan ortalamaları her iki cinsiyetten bireyler arasında değerlendirme yapıldığında anlamlı şekilde farklılık saptanmıştır.

Karataş (2022) yaptığı çalışmaya 430 birey katılım sağlamıştır. Çalışmaya yalnızca kadınlar dahil edilmiştir. Yürütülen çalışmanın değişkenleri evlilik hoşnutsuzluğu ve cinsel öz yeterlik olmuştur. Çalışmada, Evlilik Hoşnutsuzluğu Ölçeği ve Cinsel Öz-Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda; katılımcıların cinsel öz yeterlik düzeylerinin önemli şekilde evlilik hoşnutsuzluklarına etki ettiği saptanmıştır.

Görgülü Cin (2023) yaptığı çalışmaya toplam 326 kadın katılım sağlamıştır. Yürütülen araştırmada evlilik doyumu değişkenin kayınvalide ve gelin ilişkileri bağlamında incelemek hedeflenmiştir. Çalışmada, Gelin- Kayınvalide İlişkileri Ölçeği (GKİÖ) ve Evlilik Doyum Ölçeği (EDÖ) kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda; evlilik doyumu ile kayınvalide- gelin ilişkileri arasında orta derecede pozitif yönlü ilişki saptanmıştır.

BÖLÜM III

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan ilişkisel yöntem kullanılmıştır. Bu çalışmada evli bireylerin aldatma eğilimleri ile evlilik doyumları arasındaki ilişkide cinsel öz yeterliğin aracı rolü incelenmiştir. Yapılan bu çalışmanın yöntemi 'ilişkisel' yöntemdir.

İlişkisel yöntem, en az iki ya da ikiden daha fazla değişkenin aralarında ilişki olup olmadığını, ilişkinin derecesini ve yönünü saptamak amacıyla kullanılan bir araştırma yöntemidir (Karasar, 2018).

Evren ve Örneklem

Yürütülen bu çalışmanın evreni 18 yaş üzeri evli bireyler olmuştur. Bu çalışmada uygun örnekleme yöntemi kullanılarak evli bireylere ulaşılmıştır. Uygun örnekleme; yürütülen çalışmada, işgücü ve vakit yönünden kısıtlar nedeni ile örneklem grubuna daha basit şekilde ulaşım sağlayacak ve örnekleme uygulama yapılabilecek şekilde seçilmesidir (Büyüköztürk ve ark., 2012).

Evrendeki kişi sayısı bilinmediği için bilinmeyen örneklem formülü ($n=t^2 \times p \times q / d^2$) kullanılmıştır. Formüle göre çalışmaya 384 katılımcıya ulaşılması gerektiği belirlenmiştir. Çalışmaya 30 ölçüm aracı dahil edilmediğinden çalışma toplam 354 birey ile tamamlanmıştır.

Tablo 1.

Evli Bireylerin Sosyo-Demografik Özellikleri

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	217	61,30
Erkek	137	38,70
Yaş		
30-40	243	68,64
40-50	70	19,77
50 ve üzeri	41	11,58
Eğitim		
İlkokul/ Ortaokul	62	17,51
Lise/Ön lisans	182	51,41
Lisans ve üstü	110	31,07
Gelir		
Düşük	38	10,73
Orta	282	79,66
Yüksek	34	9,60
Evlilik şekli		
Tanışarak	294	83,05
Görücü Usulü/Kaçarak	60	16,95
Evlilik süresi		
1-5 yıl	105	29,66
6-10 yıl	83	23,45
11-15 yıl	59	16,67
15-20 yıl	40	11,30
20 ve üstü	67	18,93
Eş ile yaş farkı		
0-3 yaş	206	58,19
4-7 yaş	107	30,23
8 ve üstü	41	11,58
Çocuk sayısı		
Çocuksuz	55	15,54
Bir çocuk	95	26,84
İki çocuk	153	43,22
Üç ve üstü	51	14,41
Evlilik sayısı		
Bir	345	97,46
İki ve üstü	9	2,54
Cinsel yaşamdan memnuniyet		
Memnun olan	262	74,01
Kısmen memnun	56	15,82
Memnun olmayan	36	10,17

Tablo 1.'de araştırmadaki evli bireylerin sosyo-demografik özelliklerinin dağılımı verilmiş olup, %61,30'unun kadın, %68,64'ünün 30-40 yaş arasında, %51,41'inin lise/önlisans mezunu, %79,66'sının orta gelir grubunda olduğu belirlenmiştir. Evli bireylerin %83,05'inin tanışarak evlendiği, %29,66'sının 1-5 yıl, %23,45'inin 6-10 yıl, %18,93'ünün 20 yıl ve sütu süredir evli olduğu, %58,19 eşi ile arasında 0-3 yaş fark olduğu, %43,22'sinin iki çocuğunun olduğu, %97,46'sının tek evlilik yaptığı, %74,01'inin cinsel yaşamından memnun olduğu belirlenmiştir

Veri Toplama Araçları

Katılımcılara veri toplama araçlarından; 'Sosyo-demografik Bilgi Formu, 'Cinsel- Öz Yeterlik Ölçeği (CÖYÖ)', 'Evlilik Yaşamı Ölçeği (EYÖ)' ve 'Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği (AESÖ)' kullanılmıştır.

Sosyo-demografik Bilgi Formu

Katılımcıların, gelir düzeyi, yaşı, eğitim durumu, cinsiyeti, nasıl evlendikleri, ne kadar süredir evli oldukları, çocuk sayısı, kaç kere evlilik yaptığı, katılımcının eşi ile olan yaş farkı ve cinsel yaşamlarından ne derece memnun oldukları gibi 10 sorudan oluşan bu form araştırmacı tarafından hazırlanmıştır (Ek-2).

Cinsel- Öz Yeterlik Ölçeği (CÖYÖ)

CÖYÖ, 2010 yılında Humphreys ve Kennett geliştirmiştir. Ölçek bireylerin cinsel bağlamda öz yeterliklerini saptamak amacı ile geliştirilmiş olup, bireylerin kendileri ile alakalı bilgi vermesi şekline dayanan bir ölçüm aracıdır. Ölçeğin özgün formunun Cronbach alfa değeri .83'tür. Türk kültürüne uyarlama çalışması Çelik tarafından 2013 yılında yapılmıştır. Tek boyutlu yapıya sahip olan ölçüm aracı 5 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten en düşük 0, en yüksek 40 puan alınabilmektedir. Katılımcıların ölçekten aldıkları puanların yüksek olması demek cinsel öz yeterliklerinin de yüksek olması demektir. Ölçeğin Cronbach alfa değerinin .71 olduğu saptanmıştır (Ek-3).

Evlilik Yaşamı Ölçeği (EYÖ)

EYÖ, eşlerin yürüttükleri evliliklerinden aldıkları doyum düzeyini ölçebilmek amacı ile Tezer tarafından 1996 yılında geliştirilmiş ve 10 maddeden oluşmaktadır.

Ölçek, 5'li likert tipi derecelendirmeye sahip olan ölçüm aracından en az 10, en çok 50 puan alınabilmektedir. Ölçeğin Cronbach alfa değeri .89 bulunmuştur (Ek-4).

Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği (AESÖ)

Ölçek, bireylerin aldatma eğilimlerini sosyolojik ve psikolojik bağlamda ölçmek hedefi ile 2020 yılında Er ve ark. tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, 7 alt boyutu ve 57 maddeyi içermektedir. Ölçeğin genel Cronbach alpha değeri .96'dır. Ölçeğin 7 alt boyutunun Cronbach alpha değerleri; 1. Partnerden uzaklaşmayı oluşturan sebepler 0.92; 2. Cinsellikle ilgili sorunlar 0.86; 3. Stres oluşturan sebepler 0.87; 4. Farklı ilişki 0.80; 5. Riski meşrulaştırma 0.79; 6. Partnere karşı 5 olumsuz tutumlar 0.71; 7. Kültürel ve çevre etkisi 0.76 olarak bulunmuştur (Ek-5).

Verilerin Analizi ve Yorumu

Araştırmanın verileri Sosyal Bilimler için İstatistik Paket Programının (SPSS) 26.sürümüyle analiz edilmiştir. Öncelikle çalışma verilerinin normal dağılıp dağılmadığının belirlenmesi amacı ile Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve çarpıklık/basıklık değerleri incelenmiştir. Evli bireylerin ölçek puanları Kolmogorov-Smirnov testi sonuçlarına göre normal dağılım göstermezken, çarpıklık/basıklık değerlerinin $\pm 1,5$ arasında olmasından dolayı normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Tabachnick ve Fidell'e (2013) göre verilerin çarpıklık ve basıklığının düşük olması normal dağıldığını gösterir. (Tablo 2).

Evli bireylerin sosyo-demografik özellikleri için frekans analizi yapılmış, Cinsel Özyeterlilik Ölçeği, Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği ve Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları için tanımlayıcı istatistikler verilmiştir.

Tablo 3.'ye göre araştırmaya katılan evli bireylerin Cinsel Özyeterlilik Ölçeği, Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği ve Evlilik Yaşamı Ölçeği güvenilirlik testleri için Cronbach Alfa kullanılmıştır. Alfa katsayısı Cinsel Özyeterlilik Ölçeği için 0,737, Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği için 0,703 ve Evlilik Yaşamı Ölçeği için 0,978 bulunmuştur.

Araştırmada hipotezler test edilirken, veriler normal dağılım gösterdiğinden dolayı parametrik testler kullanılmıştır. Evli bireylerin sosyo-demografik özelliklerine göre Evlilik Yaşam Ölçeği puanlarının karşılaştırılması için ikili gruplarda t testi, ikiden fazla olan gruplarda ANOVA uygulanmış, post-hoc testlerde Tukey yapılmıştır. Evli bireylerin Cinsel Özyeterlilik Ölçeği, Aldatma

Eğilimi Sebepleri Ölçeği ve Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarının aralarındaki korelasyonlar için Pearson testi yapılmıştır. Evli bireylerin Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği ile Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları arasındaki ilişkide Cinsel Özyeterlilik Ölçeğinin aracı rolünün incelenmesi için yapısal eşitlik modeli kullanılmıştır.

Tablo 2.

Evli Bireylerin Cinsel Özyeterlilik Ölçeği, Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği ve Evlilik Yaşamı Ölçeği Normallik Testleri

	Kolmogorov-Smirnov			Çarpıklık	Basıklık
	Değer	s.d.	p		
Cinsel Özyeterlilik Ölçeği	0,12	354	0,000	-0,54	-0,45
Partnerden uzaklaşmayı oluşturan sebepler	0,14	354	0,000	0,39	-1,11
Cinsellik ile ilgili sorunlar	0,12	354	0,000	0,50	-0,75
Stres Yaratan Sebepler	0,17	354	0,000	0,89	-0,08
Farklı ilişki	0,22	354	0,000	1,00	-0,14
Riski meşrulaştırma	0,19	354	0,000	0,75	-0,62
Partnere karşı olumsuz tutumlar	0,19	354	0,000	0,76	-0,43
Kültürel çevre etkisi	0,28	354	0,000	1,09	0,11
Evlilik Yaşamı Ölçeği	0,10	354	0,000	-0,72	0,41

Tablo 3.

Evli Bireylerin Cinsel Özyeterlilik Ölçeği, Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği ve Evlilik Yaşamı Ölçeği Güvenirlilik Testleri

	Alfa	Madde Sayısı
Cinsel Özyeterlilik Ölçeği	0,737	5
Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği	0,703	10
Evlilik Yaşamı Ölçeği	0,978	57

Çalışma Planı

Çalışma için gerekli olan veri toplama süreci başlatılmadan önce çalışmada kullanılan ölçeklerin sahibinden gerekli izinler alınıp ölçek izinlerine ek olarak,

Yakın Doğu Üniversitesi Etik Kuruluna yapılan YDÜ/SB/2022/1388 proje numaralı tez başvurusundan onay alınmıştır. Daha sonra veri toplama süreci başlatılmıştır. Ölçekler, katılımcılara Google Forms formatı ile WhatsApp üzerinden iletilmiştir. Veri toplama aşaması 25/10/2022- 24/12/2022 tarihleri arasında tamamlanmıştır. Çalışmada kullanılan ölçeklere ek olarak katılımcılara, aydınlatılmış onam formu ve sosyo-demografik bilgi formu da verilmiştir. Sosyo- demografik bilgi formu, araştırmacı tarafından hazırlanan, yarı yapılandırılmış bir formdur. Katılımcıların yaş, eğitim, cinsiyet vb. niteliklerini belirlemektedir. Bu çalışmada toplam 10 sorudan oluşan bir sosyo-demografik bilgi formu oluşturulmuştur. Aydınlatılmış onam formu ise çalışmanın adı, çalışmada ne gibi işlemlerin olduğu, çalışmanın ön görülen başlangıç ve bitiş tarihinin yer aldığı, çalışmanın gönüllülük esasına dayandığını ve katılımcıların çalışmadan istedikleri zaman çekilme hakkı olduğunu belirten bir formdur.

BÖLÜM IV
Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.

Evlü Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları

	n	\bar{x}	s	Min	Max
Evlilik Yaşamı Ölçeği	354	33,61	5,35	18	43

Tablo 4.'te araştırmada bulunan evlü bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları için tanımlayıcı istatistikler verilmiş olup, evlü bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeğinden en az 18 puan ve en çok 43 puan aldıkları görülmüştür. Araştırmadaki evlü bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeğinden ortalama $33,61 \pm 5,35$ puan aldığı görülmüştür.

Tablo 5.

Evlü Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Cinsiyete Göre Karşılaştırma Bulguları

Cinsiyet	n	\bar{x}	s	t	p
Kadın	217	33,21	5,12	-1,767	0,078
Erkek	137	34,24	5,65		

Tablo 5.'te araştırmadaki evlü bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarının cinsiyete göre karşılaştırmaları için bağımsız örneklem t testi uygulanmış ve cinsiyete göre Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarının arasında istatistik açışından önemli herhangi bir fark bulunmamıştır ($p > 0,05$). Kadınlar ve erkekler Evlilik Yaşamı Ölçeğinden benzer puanlar almıştır.

Tablo 6.

Evlü Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Yaşa Göre Karşılaştırma Bulguları

Yaş	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p
30-40	243	33,76	5,02	18	43	1,717	0,181
40-50	70	32,63	5,74	18	43		
50 ve üzeri	41	34,39	6,42	18	43		

Evlü bireylerin yaşa göre Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarının karşılaştırmaları için ANOVA uygulanmış ve elde edilen bulgular Tablo 6.'da gösterilmiştir.

Araştırmada yer alan evli bireylerin yaşa göre Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarının arasında istatistik açısından önemli herhangi bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). 30-40 yaş, 40-50 yaş ve 50 yaş ve üzeri bireyler Evlilik Yaşamı Ölçeğinden benzer puanlar almışlardır.

Tablo 7.

Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Eğitime Göre Karşılaştırma Bulguları

Eğitim	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
İlkokul/ Ortaokul	62	31,05	7,34	18	43	10,763	0,000*	1-2
Lise/Önlisans	182	34,59	4,80	20	43			1-3
Lisans ve üstü	110	33,44	4,36	20	43			

* $p<0,05$

Tablo 7.'de evli bireylerin eğitime göre Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarının karşılaştırmalarında uygulanan ANOVA bulguları yer almaktadır.

Evli bireylerin eğitime göre Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarının arasında istatistik açısından önemli herhangi bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). İlkokul/ortaokul mezunu olanların Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları lise/önlisans, lisans ve üstü mezunu olanlardan azdır.

Tablo 8.

Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Gelire Göre Karşılaştırma Bulguları

Gelir	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
Düşük	38	30,71	7,35	18	42	16,144	0,000*	1-2
Orta	282	33,52	4,73	19	42			1-3
Yüksek	34	37,56	5,41	25	43			2-3

* $p<0,05$

Tablo 8.'de araştırma kapsamına alınmış olan evli bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları gelire göre karşılaştırma bulguları ANOVA ile belirlenmiştir.

Tablo 8. İncelendiğinde düşük, orta ve yüksek gelir grubunda olan evli bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları istatistik açısından önemli seviyede farklı bulunmuştur ($p<0,05$). Düşük gelirli evli bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları orta ve yüksek gelirli olanlardan daha azdır. Benzer şekilde orta gelirli evli bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları yüksek gelirli olanlarda daha az bulunmuştur.

Tablo 9.

Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Evlilik Şekline Göre Karşılaştırma Bulguları

Evlilik şekli	n	\bar{x}	s	t	p
Tanışarak	294	33,79	5,06	1,421	0,156
Görücü Usulü./Kaçarak	60	32,72	6,58		

Araştırma kapsamın alınan evli bireylerin tanışma şekillerine göre Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarının karşılaştırmalarında kullanılan bağımsız örneklem t testi bulguları Tablo 9.'da gösterilmiştir.

Evli bireylerin tanışma şekillerine göre Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarının arasında istatistik açısından önemli fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 10.

Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Evlilik Süresine Göre Karşılaştırma Bulguları

Evlilik Süresi	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
1-5 yıl	105	35,07	4,54	23	43	4,925	0,001*	1-3
6-10 yıl	83	32,78	4,90	18	42			3-5
11-15 yıl	59	31,63	5,18	18	39			
15-20 yıl	40	33,38	5,40	19	43			
20 ve üstü	67	34,24	6,47	18	43			

* $p<0,05$

Tablo 10.'da araştırmadaki evli bireylerin evlilik sürelerine göre Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarının karşılaştırmalarında kullanılan ANOVA bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 10.'a göre evli bireylerin evlilik sürelerine göre Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarının arasında istatistik açısından önemli fark bulunmuştur ($p<0,05$). 11-15 yıllık evli olanların Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları 1-5 yıl ve 20 ve üstü yıldır evli olanlardan daha az bulunmuştur.

Tablo 11.

Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Eş ile Yaş Farkına Göre Karşılaştırma Bulguları

Eş ile yaş farkı	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p
0-3 yaş	206	33,95	5,23	18	43	1,445	0,237
4-7 yaş	107	32,88	5,62	18	42		
8 ve üstü	41	33,83	5,16	23	43		

Tablo 11.'de evli bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları eş ile yaş farkına göre karşılaştırmalarında kullanılmış olan ANOVA'dan elde edilen sonuçlara yer verilmiştir.

Tablo 11. incelendiğinde, araştırmadaki evli bireylerin eşleri ile olan yaş farkına göre Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları arasında istatistik açısından önemli fark bulunmamıştır ($p < 0,05$). Eşleri ile yaş farkı 0-3 yaş, 4-7 yaş ve 8 yaş ve üstü olan bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları benzerdir.

Tablo 12.

Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Çocuk Durumuna Göre Karşılaştırma Bulguları

Çocuk	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p
Çocuksuz	55	34,87	4,90	20	43	1,755	0,155
Bir çocuk	95	33,82	4,82	20	43		
İki çocuk	153	33,35	5,41	18	43		
Üç ve üstü	51	32,65	6,38	18	43		

Tablo 12.'de evli bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları çocuk durumuna göre karşılaştırılırken ANOVA uygulanmıştır.

Tablo 12.'de araştırmaya katılan evli bireylerin çocuk durumuna göre Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları arasında istatistik açısından önemli fark bulunmamıştır ($p < 0,05$).

Tablo 13.

Evlili Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Evlilik Sayısına Göre Karşılaştırma Bulguları

Evlilik sayısı	n	\bar{x}	s	M	SO	Z	p
Bir	345	33,66	5,33	34	178,22		
İki ve üstü	9	31,89	6,21	31	150,06	-0,817	0,414

Tablo 13.'de evli bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları evlilik sayısına göre karşılaştırma bulguları için Mann-Whitney U testi kullanılmıştır.

Tablo 13.'e göre evli bireylerin gerçekleştirmiş oldukları evlilik sayısına göre Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları arasında fark bulunmamıştır.

Tablo 14.

Evlili Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Cinsel Yaşamdan Memnuniyete Göre Karşılaştırma Bulguları

Cinsel yaşamdan memnuniyet	n	\bar{x}	s	Min	Max	F	p	Fark
Memnun olan	262	34,94	4,48	19	43	49,518	0,000*	1-2
Kısmen memnun	56	31,59	4,39	18	43			1-3
Memnun olmayan	36	27,08	6,74	18	40			2-3

* $p < 0,05$

Araştırmadaki evli bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları cinsel yaşamdan memnuniyete göre karşılaştırma bulguları için ANOVA uygulanmış ve Tablo 14.'te verilmiştir.

Tablo 14.'e göre evli bireylerin cinsel yaşamlarından memnuniyet duyma durumlarına göre Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları arasında istatistik açısından önemli fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Cinsel yaşamlarından memnun olanların Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları, kısmen memnun olan ve memnun olmayanlardan fazladır. Ayrıca cinsel yaşamlarından kısmen memnun olanların Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları memnun olmayanlardan fazla bulunmuştur.

Tablo 15.

Evli Bireylerin Cinsel Özyeterlilik Ölçeği Puanları

	n	\bar{x}	s	Min	Max
Cinsel Özyeterlilik Ölçeği	354	29,03	9,23	0	40

Tablo 15.'te araştırmanın örnekleme dahil edilen evli bireylerin Cinsel Özyeterlilik Ölçeği puanları verilmiş olup, katılımcılar Cinsel Özyeterlilik Ölçeğinden ortalama $29,03 \pm 9,23$ puan almıştır.

Tablo 16.

Evli Bireylerin Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği Puanları

	n	\bar{x}	s	Min	Max
AESÖ-Partnerden uzaklaşmayı oluşturan sebepler	354	27,57	10,16	16	48
AESÖ-Cinsellik ile ilgili sorunlar	354	17,93	5,88	11	33
AESÖ-Stres Yaratan Sebepler	354	17,09	6,29	11	33
AESÖ-Farklı ilişki	354	9,09	3,43	6	18
AESÖ-Riski meşrulaştırma	354	6,50	2,59	4	12
AESÖ-Partnere karşı olumsuz tutumlar	354	7,79	2,88	5	15
AESÖ-Kültürel çevre etkisi	354	5,85	2,33	4	12

Tablo 16.'da evli bireylerin Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği puanları için tanımlayıcı istatistiklere yer verilmiştir.

Tablo 16.'ya göre evli bireyler, Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeğindeki partnerden uzaklaşmayı oluşturan sebeplerden ortalama $27,57 \pm 10,16$ puan, cinsellik ile ilgili sorunlardan $17,93 \pm 5,88$ puan, stres yaratan sebeplerden $17,09 \pm 6,29$ puan, farklı ilişkiden $9,09 \pm 3,43$ puan, riski meşrulaştırmadan $6,50 \pm 2,59$ puan, partnere karşı olumsuz tutumlardan $7,79 \pm 2,88$ puan ve kültürel çevre etkisinden $5,85 \pm 2,33$ puan almıştır.

Tablo 17.

Evli Bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları ile Cinsel Özyeterlilik Ölçeği ve Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkiler

		1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.Cinsel Özyeterlilik Ölçeği	r	1								
	p									
2.AESÖ-Partnerden uzaklaşmayı oluşturan sebepler	r	-0,082	1							
	p	0,123								
3.AESÖ-Cinsellik ile ilgili sorunlar	r	-0,123	0,824	1						
	p	0,021*	0,000*							
4.AESÖ-Stres Yaratan Sebepler	r	-0,081	0,843	0,742	1					
	p	0,127	0,000*	0,000*						
5.AESÖ-Farklı ilişki	r	-0,077	0,680	0,714	0,597	1				
	p	0,150	0,000*	0,000*	0,000*					
6.AESÖ-Riski meşrulaştırma	r	-0,089	0,807	0,703	0,787	0,622	1			
	p	0,095	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*				
7.AESÖ-Partnere karşı olumsuz tutumlar	r	-0,082	0,761	0,716	0,700	0,580	0,675	1		
	p	0,124	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*			
8. AESÖ-Kültürel çevre etkisi	r	-0,130	0,663	0,619	0,680	0,564	0,728	0,566	1	
	p	0,014*	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*		
9. Evlilik Yaşamı Ölçeği	r	0,323	-0,308	-0,347	-0,335	-0,315	-0,300	-0,328	-0,289	1
	p	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	

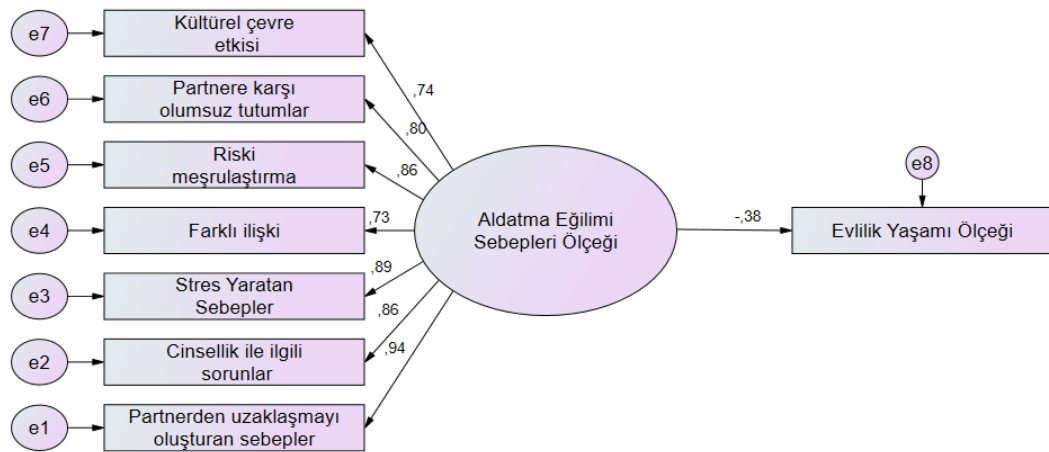
* $p < 0,05$

Tablo 17.'de araştırmadaki evli bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları ile Cinsel Özyeterlilik Ölçeği ve Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği puanları arasındaki ilişkiler için uygulanan Pearson testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 17.'ye göre evli bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları ile Cinsel Özyeterlilik Ölçeği puanları arasında istatistik açısından önemli ve pozitif korelasyon bulunmuştur ($p<0,05$).

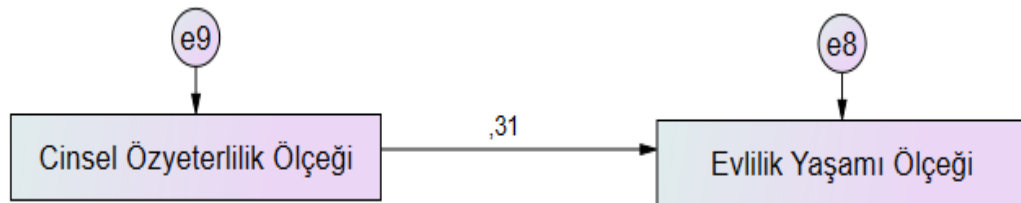
Evli bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları ile Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeğindeki partnerden uzaklaşmayı oluşturan sebeplerden, cinsellik ile ilgili sorunlardan, stres yaratan sebeplerden, farklı ilişkiden , riski meşrulaştırmadan, partnere karşı olumsuz tutumlardan ve kültürel çevre etkisinden aldıkları puanlar arasında istatistik açısından önemli ve negatif korelasyonlar bulunmuştur ($p<0,05$).

Araştırma kapsamına alınan evli bireylerin Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği ile Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları arasındaki ilişkide Cinsel Özyeterlilik Ölçeğinin aracı rolünün incelenmesi için yapısal eşitlik modellemesi kullanılmış ve saptanan bulgular aşağıda gösterilmiştir.

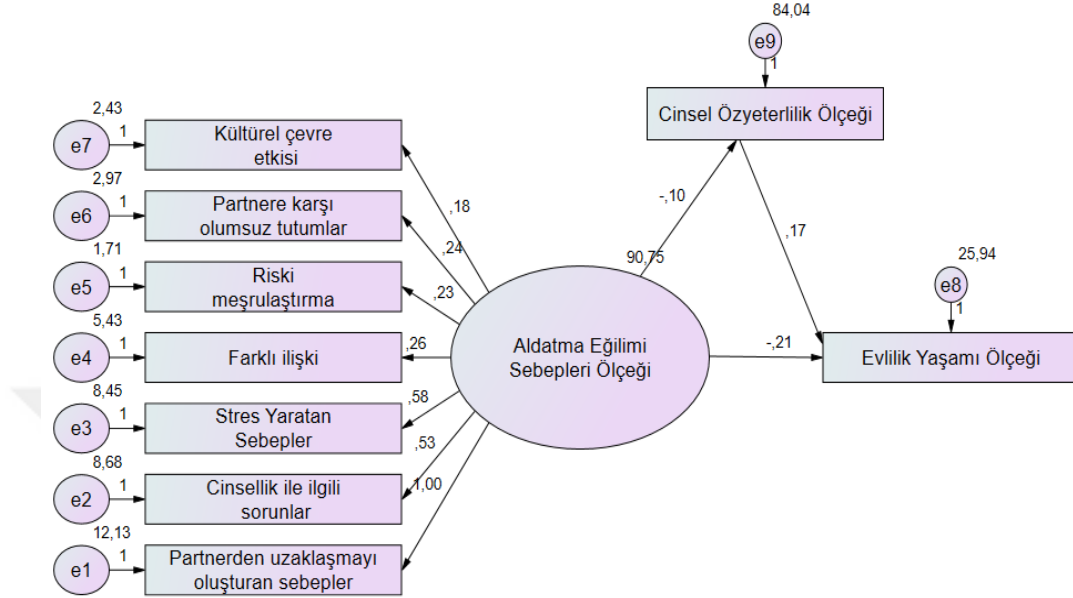
Şekil 1. Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği Puanlarının Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanlarını Yordama Durumu

Şekil 1.'e göre evli bireylerin Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği puanlarının Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarını istatistik açısından önemli ve negatif şekilde yordadığı görülmüştür ($\beta=-0,38;p<0,05$).

Şekil 2. Cinsel Özyeterlilik Ölçeği Puanlarının Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanlarını Yordama Durumu

Şekil 2.'ye göre araştırmadaki evli bireylerin Cinsel Özyeterlilik Ölçeği puanları Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarının pozitif yordayıcısıdır ($\beta=0,31;p<0,05$).

Şekil 3. *Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği ile Evlilik Yaşamı Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkide Cinsel Özyeterlilik Ölçeğinin Aracı Rolü*

Şekil 3. incelendiğinde, araştırmaya katılan evli bireylerin Cinsel Özyeterlilik Ölçeği puanlarının Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarının istatistik açısından önemli ve pozitif yordadığı belirlenmiştir ($\beta=0,17;p<0,05$). Evli bireylerin Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği puanlarının Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarını istatistik açısından anlamlı ve negatif yordamadığı görülmüştür ($\beta=-0,21;p>0,05$). Görüleceği üzere Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği tek başına Evlilik Yaşamı Ölçeği puanlarını yordarken, modele Cinsel Özyeterlilik Ölçeği edildiğinde yordayıcılığının kaybolduğu görülmüştür. Buna göre Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği ile Evlilik Yaşamı Ölçeği puanları arasındaki ilişkide Cinsel Özyeterlilik Ölçeğinin aracı rolü bulunmuştur.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Bu araştırmada evli bireylerde cinsel öz yeterliliğin, evlilik doyumu ve aldatma eğilimi arasındaki aracı rolün incelenmesi amaçlanmıştır.

Yapılan bu araştırmada cinsiyet ve evlilik doyumu arasında istatistiksel açılarından önemli herhangi bir fark bulunmamıştır. Kadınlar ve erkeklerin evlilik doyumlarının benzer olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulgularıyla benzer biçimde birçok araştırma evlilik doyumunun cinsiyete göre farklılaşmadığını ortaya koymaktadır (Tezer, 1996; Wang ve Zhao, 2022; Çetin, 2010; Çınar, 2008; Berk, 2009; Curun, 2006; Lippitt, 2005). Buna karşın Çelik ve Tümkaya (2012) araştırmalarında erkeklerin evlilik doyumlarının kadınlara göre daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır. Du Bois vd. (2019) ve Isma & Turnip (2019) yaptıkları çalışmada evlilik doyumunun cinsiyete göre farklılaştığını ortaya koymuşlardır.

Araştırmaya katılan evli bireylerin yaşlarına göre evlilik doyumları arasında istatistiksel yönden anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. Araştırma katılımcıların yaşlarına göre evlilik doyumunun benzer olduğu görülmektedir. Günay (2007) aynı şekilde yaş değişkeninin evlilik doyumunu etkilemediğini bulmuştur. Güven (2005) araştırmasında yaş değişkeninin evlilik doyumunu etkilemediğini belirtmiştir. Yapılan birçok çalışma benzer sonuçları ortaya koymaktadır (Işık ve Kaya, 2022; Rashidi Fakari vd., 2022; Dobrowolska, vd., 2020; Malm vd., 2022). Yapılan bu çalışmanın sonuçlarına ve incelenen literatür çalışmalarına dayanarak ilişki doyumunun yaşla değişmediği söylenebilir.

Çalışma bulgularına göre katılımcıların eğitim düzeylerine göre evlilik doyumlarının farklılaştığı görülmektedir. İlkokul ve ortaokul mezunu olan katılımcıların evlilik doyumlarının lise/önlisans, lisans ve üstü mezunu olan katılımcılardan daha düşük olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu doğrultusunda, bireylerin eğitim seviyesi ile evlilik doyumları arasında ilişki olduğu ve ilkökul ve ortaokul seviyesinde öğrenim görmüş bireylerin, lise ve üstü öğrenim gören bireylere göre evlilik doyumlarının daha düşük olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulgularının aksine literatürde yapılan bazı çalışmalar eğitim durumu ile evlilik doyumu arasında ilişki olmadığını ortaya koymuşlardır (Kubat, 2012; Çınar, 2008; Hünler ve Gençöz, 2003). Araştırma bulgularının farklılaşmasının, çalışmaların örneklem gruplarının farklı oluşundan kaynaklandığı öngörülmektedir. Buna karşın araştırma bulgularıyla

benzer biçimde eğitim durumunun evlilik doyumunu etkilediği sonucuna varan çalışmalarda bulunmaktadır (Uğur & Uz Baş, 2022; Bilal & Rasool, 2020).

Bu çalışmanın bulguları doğrultusunda katılımcıların gelir düzeylerinin düşük, orta ve yüksek olmasının evli bireylerin evlilik doyumlarında fark yarattığı tespit edilmiştir. Düşük gelirli evli bireylerin evlilik doyumlarının orta ve yüksek gelirlilerden daha az olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu doğrultusunda bireylerin düşük gelir düzeyine sahip olması, gelir düzeyi orta ve yüksek olan bireylere kıyasla evlilik doyumunun da daha düşük olabileceği belirlenmiştir. Benzer şekilde orta gelirli evli bireylerin evlilik doyumlarının yüksek gelirli katılımcılardan daha az olduğu sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla gelir düzeyi azaldıkça evlilik doyumunun da azaldığı söylenebilir. Araştırma bulgusu ile benzer biçimde Çağ ve Yıldırım (2013) ve Batık ve Kalkan (2017) araştırmalarında gelir düzeyi arttıkça evlilik doyumunun arttığını ifade etmektedirler. Literatürde benzer sonuçlara ulaşan birçok çalışma bulunmaktadır (Kevin & Risla, 2020; Karney & Bradbury, 2020). Bu sebeple gelir düzeyinin evlilik doyumunu üzerinde etken değişken olduğu öngörülmektedir.

Evli bireylerin tanışma şekillerine göre evlilik doyumlarının farklılaşmadığı sonucuna varılmıştır. Ancak Bozkurt (2014), yaptığı araştırmada flört ederek evlenen bireylerin evlilik doyumlarının daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Buna karşın araştırma bulguları ile paralel biçimde bazı araştırmalar evlilikte tanışma ve evlenme biçiminin evlilik doyumunda fark yaratmadığını göstermektedir (Hünler ve Gençöz, 2003; Acar, 1998; Gültekin & Parlar, 2019)

Araştırmaya katılan evli bireylerin evlilik sürelerine göre evlilik doyumlarının farklılaştığı görülmektedir. Bu araştırmaya katılım sağlayan 11-15 yıllık evli olan katılımcıların evlilik doyumlarının 1-5 yıl ve 20 ve üstü yıldır evli olanlardan daha düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bu bulgu doğrultusunda evlilik süresinin, bireylerin evliliklerinden aldıkları doyum üstünde etkili olabileceği belirlenmiştir. Alanyazında bu doğrultuda farklı sonuçlar bulunmaktadır. Aktürk (2006) evlilik süresi arttıkça evlilik doyumunu arttığını ortaya koyarken, benzer sonuca ulaşan farklı çalışmalarda bulunmaktadır (Umeaku, vd., 2022; Zare Shahabadi & Montazeri, 2019). Patrick (2002) evlilik süresinin evlilik doyumunu üzerinde etkisi olmadığını belirtmektedir. Araştırmalarında elde edilen farklı sonuçların araştırmaların farklı kültür ve demografik yapılar üzerinde yürütülmesi sebebiyle olduğu düşünülmektedir.

Evli bireylerin eşleri ile olan yaş farkına göre evlilik doyumları arasında fark olmadığı belirlenmiştir. Habibova Doğan ve Topkaya (2020) ve Ghahremani vd. (2021), yaptıkları araştırmada eşler arasındaki yaş farkının evlilik doyumunu etkilemediğini ortaya koymuşlardır. Araştırma elde edilen bulgular doğrultusunda paralellik göstermektedir.

Katılımcıların sahip oldukları çocuk sayısına göre evlilik doyumlarının farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Literatüre bakıldığında bu doğrultuda farklı sonuçların ortaya konulduğu görülmektedir. Yapılan bazı araştırmalar araştırma sonuçlarını destekler biçimde çocuk sayısının evlilik doyumunu etkilemediğini ortaya koyarken (Çağ ve Yıldırım, 2013; Zeytinoğlu, 2013), bazı araştırmalar çocuk sayısı arttıkça evlilik doyumunun azaldığını ortaya koymaktadır (Twenge vd., 2003; Batık ve Kalkan, 2017; Bilal & Rasool, 2020).

Araştırmaya katılan evli bireylerin gerçekleştirmiş oldukları evlilik sayısına göre evlilik doyumlarında fark olmadığı saptanmıştır. Benzer biçimde Habibova Doğan ve Topkaya (2020) ve Frye vd. (2020), evlilik doyumunun evlilik sayısına göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Çalışmanın bir başka bulgusuna göre cinsel yaşamlarından memnuniyet duyma durumlarına göre evlilik doyumlarında fark olduğu belirlenmiştir. Cinsel yaşamlarından memnun olanların evlilik doyumlarının, kısmen memnun olan ve memnun olmayanlardan fazla olduğu saptanmıştır. Elde edilen bu bulgu doğrultusunda bireylerin cinsel yaşamlarından aldıkları memnuniyetin, evlilik doyumu ile ilişkili olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda cinsel yaşamlarından memnun olan bireylerin evlilik doyumlarının, cinsel yaşamlarından kısmen memnun olanlardan ve cinsel yaşamlarından memnun olmayan bireylere kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca cinsel yaşamlarından kısmen memnun olanların evlilik doyumlarının memnun olmayanlardan fazla olduğu tespit edilmiştir. Bir başka değişle araştırma sonuçlarına göre bireylerin cinsel yaşam memnuniyeti arttıkça evliliklerinden aldıkları doyumun arttığı söylenebilir. Alanyazında yapılan birçok araştırma cinsel yaşam doyumunun evlilik doyumunu etkileyen önemli faktörlerden biri olduğunu ifade etmektedir (Dokur ve Profeta 2006; Çelik 2006; Çağ ve Yıldırım 2013; Yalçın 2014; Cao vd., 2019; Aras, 2020). Araştırma sonucunda evli bireylerin cinsel öz yeterliliklerinin evlilik doyumlarını pozitif yönde yordadığı belirlenmiştir.

Çalışmanın dikkat çeken başka bir bulgusu ise katılımcıların evlilik doyumları ile cinsel öz yeterlilikleri arasında pozitif yönde ilişki olduğu

belirlenmiştir. Bir başka anlatımla evlilik doyumu arttıkça cinsel özyeterlilik de artmakta, evlilik doyumu azaldıkça cinsel öz yeterlik de azalmaktadır. Araştırmaya katılan evli bireylerin cinsel özyeterlilikleri, evlilik doyumlarını önemli ölçüde ve pozitif yönde yordadığı belirlenmiştir. Evli bireylerin cinsel özyeterliliklerinin evlilik doyumu üzerinde olumlu yönde etkileyen bir faktör olduğu belirlenmiştir. Bireylerin cinsel özyeterlilikleri, evliliklerinden aldıkları doyumlarını etkileyen bir faktördür. Bireylerin cinsel öz yeterliklerinin artması durumunda, evliliklerinden aldıkları doyumun da artacağı ve bu bulgu doğrultusunda cinsel öz yeterliğin bireylerin evlilik doyumuna etki eden bir faktör olduğu sonucunu çıkarmıştır. Cinsel özyeterliliği yüksek olan bireylerin evlilik doyumu düzeylerinin de yüksek olduğu söylenebilir. İncelenen literatür çalışmalarında doğrudan cinsel öz yeterlik ile evlilik doyumunun bir arada incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu doğrultuda, yürütülen bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Buna karşın alanyazında yapılan birçok araştırma, evli bireylerin cinsel yaşamları ve doyumlarının evlilik doyumunu etkilediğini ortaya koymaktadır (Besharat & Rafiezadeh, 2021; Dehghani Champiri & Dehghani, 2023; Nurhayati vd., 2019). Yapılan bu çalışma cinsellik ile evlilik doyumu arasındaki ilişki bakımından alanyazınla paralellik göstermektedir.

Araştırmaya katılan evli bireylerin evlilik doyumları ile aldatma eğilimi sebepleri genelinde ve partnerden uzaklaşmayı oluşturan sebeplerden, cinsellik ile ilgili sorunlardan, stres yaratan sebeplerden, farklı ilişkidenden, riski meşrulaştırmadan, partnere karşı olumsuz tutumlardan ve kültürel çevre etkisi alt boyutları arasında ise anlamlı ve negatif yönde ilişki olduğu ortaya konulmuştur. Bu bulgu doğrultusunda evlilik doyumunun, aldatma eğilimi üzerinde etkili olan bir faktör olduğu söylenebilir. Bireylerin evliliklerinden aldıkları doyumlarının az olması, aldatma için risk faktörü olabileceği düşünülmektedir. Evli bireylerin aldatma eğilimi sebeplerinin, evlilik doyumlarını önemli ve negatif şekilde yordadığı sonucuna varılmıştır. Elde edilen bulgularda evlilik doyum düzeyi arttığında aldatma eğiliminin azaldığı belirlenmiştir. Bu bulgu ile paralel olarak evlilik doyumu arttığında bireylerin aldatma eğiliminin daha az olduğu söylenebilir. İncelenen literatür çalışmalarının bazılarında, evlilik uyumu ile aldatma eğilimi arasındaki ilişkilere bakılmış ve evlilik uyumunun, aldatma eğilimini negatif yönde etkilediği görülmüştür (Echols, 2022; Öztürk ve Arkar, 2014; Kantarcı, 2009; Atkins vd., 2005; Demir & Kumcağız, 2020; Chattopadhyay vd., 2020).

Evli bireylerin aldatma eğilimi sebeplerinin ise evlilik doyumunu anlamlı biçimde ve negatif yordamadığı görülmektedir. Bu durumda aldatma eğilimli ile evlilik doyumunu arasında olumlu bir ilişki olduğu görülmektedir. Bir başka deyişle yapılan analizler sonucunda aldatma eğilimi sebepleri tek başına evlilik doyumunu yordarken, modele cinsel özyeterliliğin dahil edilmesiyle yordayıcılığının ortadan kalktığı görülmektedir. Buna göre aldatma eğilimi sebepleri ile evlilik doyumunu arasındaki ilişkide cinsel özyeterliliğinin aracı rolü olduğu saptanmıştır. Bir başka deyişle cinsel özyeterliliğin evlilik doyumunu ile aldatma eğilimi arasında aracı rol oynadığı cinsel özyeterliliğin artmasıyla evlilik doyumunu ve aldatma eğilimleri nedenlerinin etkilendiği görülmektedir. Bu bulgu doğrultusunda cinsel özyeterliliğin, evlilik doyumunu ile aldatma eğilimi arasında olan ilişkiyi etkilediği söylenebilir. Şahinbaş (2017) yaptığı tez çalışmasında cinsel yaşam memnuniyetinin aracı olarak evlilik uyumunu ve evlilik doyumunu pozitif yönde yordadığını ortaya koymaktadır. Yapılan çalışmalar evlilik doyumunu, aldatma eğilimi ve cinsel yaşam arasında ilişki olduğunu ortaya koymaktadır (Haylı, 2017; Gündüz ve Çelik, 2018).

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler

Sonuç

Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların cinsiyetlerine göre evlilik doyumlarının istatistiksel açılarından farklılaşmadığı saptanmıştır. Kadın ve erkek katılımcıların evlilik yaşamı ölçeği puanlarının benzer olduğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan evli bireylerin yaşlarına göre evlilik doyumlarının benzer olduğu sonucuna varılmıştır.

Evli bireylerin eğitim düzeylerine göre evlilik doyumlarının farklılaştığı tespit edilmiştir. İlkokul/ortaokul mezunu olan katılımcıların evlilik doyumlarının lise/önlisans, lisans ve üstü mezunu olan katılımcılardan daha düşük olduğu ortaya konulmuştur.

Katılımcıların evlilik doyumları gelir düzeylerine göre incelendiğinde düşük, orta ve yüksek gelire sahip katılımcıların evlilik doyumlarının istatistiksel yönden farklılaştığı belirlenmiştir. Düşük gelire sahip katılımcı evli bireylerin evlilik doyum düzeylerinin orta ve yüksek gelire sahip katılımcılardan daha az olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde orta gelire sahip katılımcı evli bireylerin evlilik doyumlarının yüksek gelire sahip katılımcılardan daha az olduğu sonucuna varılmıştır.

Katılımcıların evlilik öncesi tanışma şekillerine göre evlilik doyumlarının farklılaşmadığı saptanmıştır.

Araştırmaya katılan evli bireylerin evlilik sürelerine göre evlilik doyumları arasında istatistiksel yönden önemli ölçüde fark bulunmuştur. Katılımcılardan 11-15 yıllık evli olanların evlilik doyumlarının 1-5 yıl ve 20 ve üstü yıldır evli olanlardan daha az düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Evli bireylerin eşleri ile aralarında yaş farkının evlilik doyumlarında fark yaratmadığı belirlenmiştir. Eşleri ile yaş farkı 0-3 yaş, 4-7 yaş ve 8 yaş ve üstü olan bireylerin evlilik doyumlarının yaş farkına bakmaksızın değişmediği sonucuna varılmıştır.

Araştırmaya katılan evli bireylerin sahip oldukları çocuk sayısına göre evlilik doyumlarında istatistiksel yönden önemli fark olmadığı bulunmuştur.

Katılımcıların gerçekleştirdikleri evlilik sayısına göre evlilik doyumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir.

Evli bireylerin cinsel yaşamlarından memnuniyet duyma durumlarına göre evlilik doyumları arasında fark olduğu saptanmıştır. Cinsel yaşamlarından memnun olan katılımcıların evlilik doyumlarının, kısmen memnun olan ve memnun olmayan katılımcılardan fazla olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca cinsel yaşamlarından kısmen memnun olan katılımcıların evlilik doyumlarının memnun olmayan katılımcılardan fazla olduğu görülmektedir. Cinsel yaşam memnuniyeti arttıkça evlilik doyumunun arttığı sonucuna varılmıştır.

Katılımcıların evlilik doyumları ile cinsel özyeterlilikleri arasında yapılan analizler sonucunda önemli ve pozitif korelasyon olduğu belirlenmiştir. Katılımcı evli bireylerin Evlilik Yaşamı Ölçeği evlilik doyumları ile aldatma eğilimi sebepleri bağlamında, partnerden uzaklaşmayı oluşturan sebeplerden, cinsellik ile ilgili sorunlardan, stres yaratan sebeplerden, farklı ilişkiden, riski meşrulaştırmadan, partnere karşı olumsuz tutumlardan ve kültürel çevre etkileri arasında önemli ve negatif korelasyon olduğu saptanmıştır.

Katılımcı olan evli bireylerin aldatma eğilimi sebeplerinin evlilik doyumlarını önemli yönde ve negatif şekilde yordadığı belirlenmiştir. Bunun aksine araştırmaya katılan evli bireylerin cinsel özyeterliliklerinin evlilik doyumunu pozitif yordadığı tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan evli bireylerin cinsel özyeterliliklerinin evlilik doyumlarını istatistik açısından önemli ölçüde ve pozitif yordadığı belirlenmiştir. Katılımcı evli bireylerin aldatma eğilimi sebeplerinin evlilik doyumlarını anlamlı ve negatif yordamadığı belirlenmiştir. Elde edilen analizler sonucunda aldatma eğilimi sebeplerinin tek başına evlilik doyumunu yordadığı, ancak modele cinsel öz yeterliliğin dahil edilmesiyle yordayıcılığının ortadan kalktığı belirlenmiştir. Dolayısıyla cinsel özyeterliliğin aldatma eğilimi sebepleri ve evlilik doyumu arasında aracı rolü olduğu tespit edilmiştir.

Öneriler

Sağlık bakanlığına yönelik öneriler;

Evliliklerde ortaya çıkabilecek olumsuzluklar ve çözüm önerilerine yönelik alanında uzman kişilerin katılımıyla çalıştay düzenlenerek sonuçlarına ilişkin bildiri ve yapılması gerekenlere yönelik yol haritası sunulabilir.

Evlenecek olan kişilere yönelik resmi ve özel kuruluşlar tarafından çeşitli eğitimler verilebilir.

Cinsel yaşam memnuniyetlerinin artırılmasına yönelik bireylere karşı doktorlar, psikologlar ve aile danışmanları tarafından detaylı bilgilendirme verilmesi sağlanabilir.

Evlilikte yaşanan ya da yaşanan sorunların olumlu yönde çözümlenebilmesi için evli, nişanlı veya birlikte olan çiftlere ilişki geliştirme seminerleri ve evlilik öncesi eğitim çalışmaları düzenlenebilir.

Klinisyenlere yönelik öneriler;

Evlilik sürecinde olan ya da evli bireylere yönelik toplu veya bireysel çift terapileri yapılması önerilmektedir.

Bireylere yönelik sosyal destek fırsatları sunulurken bireysel iyi oluş ve psikolojik semptomların olumlu sonuçlarının oluşması sağlanabilir.

Evlilik doyumunu yordayan unsurlar göz önüne alınarak klinik çalışmalar bu yönde geliştirilebilir.

Terapide bireylerin diğer aile üyeleri ile olan ilişkileri de incelenerek evlilik doyumu ve yaşantısına etki eden diğer unsurlar ortaya çıkartılabilir.

Akademisyenlere yönelik öneriler;

Evlilikle ilgili klinik çalışmalarda araştırmada kullanılan değişkenlerden farklı değişkinlere bakılarak veya bu değişkenlerin geliştirilmesi amaçlanarak yürütülebilir.

Araştırmada kullanılan ölçeklere ek olarak katılımcıların psikolojik iyi oluş düzeyleri belirlenerek aldatma eğilimleri ve evlilik doyumu arasındaki ilişki ve psikolojik iyi oluşun yordama düzeyini inceleyecek biçimde yapılabilir.

Araştırma yapılan örneklem daha geniş bir kitleye yayılarak, her bölgeden katılımcıların katılmasıyla araştırma sonuçları daha genellenebilir bir araştırma yapılabilir.

Araştırma farklı bölgelerde yürütülerek elde edilen bulgular karşılaştırmalı olarak analiz edilebilir.

Araştırma derinlemesine analiz yöntemi olan nitel çalışma kapsamında odak grup çalışması yapılarak evlilik doyumu süreçleri izlenebilir.

Kaynakça

- Acar, H. (1998). *Ankara'da sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu genel müdürlüğüne bağlı sosyal hizmet kuruluşlarında çalışan üniversite mezunu evli personelin evlilik doyumu* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi] Hacettepe Üniversitesi.
- Aktürk, F. (2006). *Yeniden evlenen türk ailelerde evlilik doyumu: Medeni duruma göre karşılaştırma, üvey çocukların etkisi ve yordayan faktörler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Alaçam, S. (2020). *Evli bireylerde evlilik doyumu, aldatma eğilimi ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Tez No. 646352) [Yüksek lisans tezi, Işık Üniversitesi].
- Algan, G. (2022). *Evli bireylerin aile iletişim kalıplarının ve kişilik özelliklerinin evlilik doyumu üzerindeki rolü* (Tez No. 740353) [Yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi].
- Aras, E. N. (2020). *Kadınlarda evlilik doyumunun cinsel yaşam kalitesi ve bilişsel çarpıtmalar bağlamında incelenmesi* (Tez No. 627038) [Yüksek lisans tezi, Aydın Üniversitesi].
- Aras, E.N. (2020). Kadınlarda Evlilik Doyumunun Cinsel Yaşam Kalitesi Ve Bilişsel Çarpıtmalar Bağlamında İncelenmesi. *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 6(22): 70-87.
- Atkins, D. C., Yi, J., Baucom, D. H., & Christensen, A. (2005). Infidelity in couples seeking marital therapy. *Journal of Family Psychology*, 19(3), 470.
- Ayaz, B., & Kılıçarslan, F. (2010). Aile Terapisi. *İstanbul Üniversitesi*.
- Ayub, N. ve İkbâl, S. (2012). Evlilik doyumunu öngören faktörler: Pakistan'da bir cinsiyet farkı. *Uluslararası Disiplinlerarası Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (7).
- Bailes, S., Creti, L., Fichten, C. S., Libman, E., Brender, W. & Amsel, R. (1998). Sexual Self-efficacy Scale for Female Functioning. In CM. Davis, W.L. Yarber, R. Bauserman, G. Shreer ve S. L. Davis (Eds.), *Handbook of Sexuality-Related Measures*.s.531-534.

- Bailes, S., Creti, L., Fichten, C. S., Libman, E., Brender, W., & Amsel, R. (2013). Sexual self-efficacy scale for female functioning. In *Handbook Of Sexuality-Related Measures* (3) 573-582).
- Balcı, S. (2022). *İnflamatuvar bağırsak hastalığı olan bireylerin beden imajlarının cinsel doyum ve cinsel öz-yeterliklerinin değerlendirilmesi* (Tez No. 712679) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi].
- Balcı, S., ve Ersanlı, K. (2006). İletişim becerileri envanterinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikolog Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(10), 7-12.
- Bandura, A. (1971). *Vicarious And Self-Reinforcement Processes*. London And New York: *Academic Press*.
- Bandura, A. (1999). Social cognitive theory of personality. *Handbook of personality*, 2, 154-96.
- Batık, M. V. & Kalkan, M. (2017). Evlilikte algılanan sorun çözme becerileri ve evlilik doyumu. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6 (5), 2630-2646.
- Begdeş, K. K. (2021). *Evli kadınlarda cinsel doyum, evlilik doyumu ve somatizasyon düzeyi arasındaki ilişki* (Tez No. 669875) [Yüksek lisans tezi, Gelişim Üniversitesi].
- Berk, M. (2009). *Evli öğretmenlerin yüklenme tarzları ve evlilik doyum algularının bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi* (Tez No. 294426) [Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi].
- Besharat, M. A., & Rafiezadeh, B. (2021). Prediction of sexual satisfaction and marital adjustment levels according to job variables, commitment, intimacy, and sexual knowledge and attitude. *Journal of Family Psychology*, 3(1), 31-46.
- Bilal, A. & Rasool, S. (2020). Marital satisfaction and satisfaction with life: mediating role of sexual satisfaction in married women. *Journal of Psychosexual Health*, 2(1) 77–86.
- Bozkurt, E. (2014). *Evli ve çalışan bireylerin tükenmişlik düzeyleri ile evlilik doyumları arasındaki ilişki* (Tez No. 368267) [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi].

- Bozkurt, G. (2018). *Evli bireylerde aldatma eğiliminin psikolojik iyi oluş ve evlilik doyumu açısından incelenmesi* (Tez No. 492652) [Yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi].
- Bulut, C., & Topkaya, N. (2019). Romantik ilişki yaşayan bireylerde çok boyutlu kıskançlık ile ilişkili değişkenler. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 1447-1484.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, K. Ş., & Karadeniz, Ş. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Canel, A. N. (2007). *Ailede problem çözme, evlilik doyumu ve örnek bir grup çalışmasının sınanması* (Tez No. 210292) [Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi].
- Celik, E. (2013). Cinsel Öz-yeterlik Ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Journal of European Education*, 3(2), 1-10.
- Chattopadhyay, S., Kumar, M., Singh, O.P., Talukdar, P. (2020). Effect of Internet addiction on marital life. *Ind Psychiatry J.*, 29(2), 268-271.
- Coulter, A. (2007). *Sexual sensation seeking and self-efficacy's relationship to sexual risk taking behavior* (Master's thesis, Humboldt State University).
- Curun, F. (2006). *Yüklemeler, iletişim çatışmaları, cinsiyet ve cinsiyet rolü yönelimi ile evlilik doyumu arasındaki ilişki* (Tez No.191465) [Doktora tezi, Ankara Üniversitesi].
- Çağ, P. (2011). *Evli bireylerde eş desteği ve evlilik doyumu* (Tez No.308412) [Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi].
- Çağ, P., & Yıldırım, İ. (2013). Evlilik doyumunu yordayan ilişkisel ve kişisel değişkenler. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(39).
- Çağ, P., ve Yıldırım, İ. (2018). Bazı sosyo-demografik değişkenlere göre evli bireylerin evlilik doyum düzeyleri: Bir profil çalışması. *Electronic Journal of Social Sciences*, 17(67), 1027-1042.
- Çalışkan, M. (2017). Aile işlevselliğinin evlilik doyumuyla incelenmesi. *Sosyal politika çalışmaları dergisi*, (39), 59-74.

- Çavuşoğlu, Z. Ş. (2011). *Bağlanma stilleri evlilik uyumu ve aldatma eğilimi arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No.296637) [Yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi].
- Çelebi, E. N. (2021). *Güvenli bağlanma ve evli bireylerde evlilik doyumu arasındaki ilişki* (Tez No. 722600) [Yüksek lisans tezi, Gelişim Üniversitesi].
- Çelik, E. (2012). *Evli bireylerin cinsel özgüven düzeyleri ile cinsel öz-yeterlik, evlilik yaşam doyumu ve cinsel utangaçlıkların incelenmesi* (Tez No. 327560) [Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi].
- Çelik, M. (2006). *Evlilik doyumu ölçeği geliştirme çalışması* [Yayınlanmamış doktora tezi] Çukurova Üniversitesi.
- Çelik, M., ve İnanç, B. Y. (2009). Evlilik doyum ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(2), 247-269.
- Çelik, M., ve Tümkaya, S. (2012). Öğretim elemanlarının evlilik uyumu ve yaşam doyumlarının iş değişkenleri ile ilişkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 223-238.
- Çınar, L. (2008). *Evlilik doyumu: cinsiyet rolleri ve yardım arama tutumu* (Tez No. 219551) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi].
- Dehghani Champiri, F. & Dehghani, A. (2023) Predicting sexual satisfaction in Iranian women by marital satisfaction components, *Sexual and Relationship Therapy*, 38:1, 37-51,
- Demir, Y. & Kumcağız, H. (2020). The relationship between loneliness level and deception tendencies in married individuals . *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30 (1), 137-144.
- Demirtaş, E. (2021). *Evli bireylerde eş desteği, evlilik doyumu, sorun çözme becerileri ve depresyon arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Tez No. 665205) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Kent Üniversitesi].
- Dikbıyık Boz, G. (2019). *Kök hücre nakli sonra uygulanan motivasyonel görüşmenin cinsel yaşantı, cinsel öz bilinç ve cinsel öz yeterliğe etkisi* (Tez No. 573933) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Medipol Üniversitesi].

- Dobrowolska, M.; Groyecka-Bernard, A.; Sorokowski, P.; Randall, A.K.; Hilpert, P.; Ahmadi, K.; Alghraibeh, A.M.; Aryeetey, R.; Bertoni, A.; Bettache, K.; Błażejewska, M.; Bodenmann, G.; Bortolini, T.S.; Bosc, C.; Butovskaya, M.; Castro, F.N.; Cetinkaya, H.; Cunha, D.; David, D.; David, O.A.; Dileym, F.A.; Domínguez Espinosa, A.C.; Donato, S.; Dronova, D.; Dural, S.; Fisher, M.; Frackowiak, T.; Akkaya, A.H.; Hamamura, T.; Hansen, K.; Hattori, W.T.; Hromatko, I.; Gulbetekin, E.; Iafrate, R.; James, B.; Jiang, F.; Kimamo, C.O.; Koç, F.; Krasnodebska, A.; Lopes, F.A.; Martinez, R.; Meskó, N.; Molodovskaya, N.; Qezeli, K.M.; Motahari, Z.; Natividade, J.C.; Ntayi, J.; Ojedokun, O.; Omar-Fauzee, M.S.B.; Onyishi, I.E.; Özener, B.; Paluszak, A.; Portugal, A.; Realo, A.; Relvas, A.P.; Rizwan, M.; Sabiniewicz, A.; Salkičević, S.; Sarmány-Schuller, I.; Stamkou, E.; Stoyanova, S.; Šukolová, D.; Sutresna, N.; Tadinac, M.; Teras, A.; Tinoco Ponciano, E.L.; Tripathi, R.; Tripathi, N.; Tripathi, M.; Yamamoto, M.E.; Yoo, G.; Sorokowska, A. (2020). Global Perspective on Marital Satisfaction. *Sustainability*, 12, 8817.
- Doğan, G. H., & Topkaya, N. (2020). Çalışan kadınlarda evlilik doyumunun yordayıcısı olarak kişiler arası yeterlilik ve iş-aile çatışmasını yönetme öz yeterliliği. *Ege Eğitim Dergisi*, 21(2), 76-90.
- Doğan, H. (2010). *Evli bireylerin sosyotropik-otonomik kişilik özellikleriyle evliliklerinde çatışma yaşama durumları arasındaki ilişki* (Tez No. 294454) [Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi].
- Dokur M. ve Profeta Y, (2006). *Aile ve Çift Terapisi*. Morpa KültürYayımları.
- Du Bois, S. N., Yoder, W., Ramos, S. D., Grotkowski, K., & Sher, T. G. (2019). Unexpected Gender Moderation of Marital Satisfaction–Health Associations in Long-Distance Relationships. *The Family Journal*, 27(2), 133–141.
- Dush, C, Taylor, M., & Kroeger, R. (2008). Marital happiness and psychological wellbeing across the life course. *Family Relations*, 57 (2), 211-226.
- Echols, T. N. (2022). Decriminalizing Adultery: An Unanticipated Step in Restoring the Value of Marriage. *Liberty University Law Review*: 16(2).

- Elikara, S. (2022). *Evli bireylerde ilişki doyumu aldatma eğilimi ve psikolojik zihinlilik arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No. 781950) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi].
- Er, K., Bal, F. ve Faraji, H. (2020). Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği. *International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences Studies*, 6(22), 596-608.
- Ersanlı, K. ve Kumcağız, H. (2016). *Cinsel Sağlık Eğitimi*. Pegem Akademi.
- Eskin, M. (2012). Evlilik terapisi için başvuran çiftlerin evlilik doyumu ve evlilik terapisiyle hakkındaki görüşleriyle ilişkili etmenler. *Klinik Psikiyatri*, 15(4), 226-237.
- Frye, N., Ganong, L., Jensen, T., & Coleman, M. (2020). A Dyadic Analysis of Emotion Regulation as a Moderator of Associations Between Marital Conflict and Marital Satisfaction Among First-married and Remarried Couples. *Journal of Family Issues*, 41(12), 2328–2355.
- Geçici, F. (2011). *Gaziantep üniversitesi öğrencilerinin cinsellik ve üreme sağlığı hakkındaki bilgi düzeylerinin incelenmesi* (Tez No. 282533) [Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi].
- Geçtan, E. (2002). *Psikanaliz ve Sonrası*. (10. Basım). Metis Yayınları
- Ghahremani, F., Mahbobeh, A. D. & Mohammad, E. (2021). The correlation between marital satisfaction and childbearing characteristics in women in Tehran. *International Journal of Adolescent Medicine and Health*, 33(5), 2019-18.
- Girgin, B. (2018). *Çatalcada yaşayan evli bireylerin bağlanma stilleri, romantik kıskançlık düzeyi ve evlilik doyumu arasındaki ilişki* (Tez No. 519198) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi].
- Gladding, S. T. (2012). Aile Terapisi, Tarihi, Kuram ve Uygulamaları (Çev. İ. Keklik ve İ. Yıldırım). *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği Yayınları*.
- Gottman, J. & Dollard, C. (2018). *Marriage*. Washington Post.

- Görgülü-Cin, M. (2023). *Evlilik doyumunun gelin-kayınvalide ilişkileri açısından incelenmesi* (Tez No. 776806) [Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi].
- Gülgün, S. (2019). *Evli bireylerde yaşanan çatışma ve affetme durumlarının evlilik doyumu ile ilişkisinin incelenmesi* (Tez No. 649471) [Yüksek lisans tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi].
- Gülsün, M., Ak, M., & Bozkurt, A. (2009). Psikiyatrik Açıdan Evlilik ve Cinsellik. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1(1), 68-79.
- Gültekin, D. T. & Parlar, H. (2019). Evlenme Biçimi Ve Evlenme Süresi Bağlamında Evlilik Öncesi Sürecin Kadınlardaki Evlilik Doyumuna Etkisi . *Akademik Platform Eğitim ve Değişim Dergisi* , 2 (1) , 38-56 .
- Günay, S. (2007). *Evlilik çatışması, nedensellik-sorumluluk yüklemeleri, eşlerin evlilik ilişkisinden sağladıkları genel doyuma ilişkin görüşleri ve evliliğe ilişkin değerlendirmeler arasındaki ilişkiler* (Tez No. 191541) [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi].
- Gündüz, B., & Çelik, Ö. (2018). Aldatma sonrası evliliğini sürdüren kişilerde evlilik doyumu ve affetme. *Journal of Human Sciences*, 15(4), 1893-1913.
- Güven, N. (2005). *İlişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalar ve evlilikte problem çözme becerilerinin evlilik doyumu ile ilişkisi* (Tez No. 204580) [Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi].
- Güzel, İ. (2016). *Yakın ilişkilerde aldatma ve affetme eğiliminin şema terapi modeli çerçevesinde incelenmesi* (Tez No. 437525) [Yüksek lisans tezi, Bahçeşehir Üniversitesi].
- Habibova Doğan, G. ve Topkaya, N. (2020). Çalışan kadınlarda evlilik doyumunun yordayıcısı olarak kişiler arası yeterlilik ve iş-aile çatışmasını yönetme öz yeterliliği. *Ege Eğitim Dergisi*, 21(2), 76-90.
- Hall, J. H., & Fincham, F. D. (2006). Relationship dissolution following infidelity: The roles of attributions and forgiveness. *Journal of social and clinical psychology*, 25(5), 508-522.
- Haylı, R. G., Durmuş, E., & Kış, A. (2017). Investigating the marital satisfaction in terms of gender: A meta-analysis study <p>Evlilik doyumunun cinsiyet

- açısından incelenmesi: Bir meta-analiz çalışması. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 3328–3342.
- Helms, H. M., Supple, A. J., Hengstebeck, N. D., Wood, C. A., & Rodriguez, Y. (2019). Marital processes linking gender role attitudes and marital satisfaction among Mexican-origin couples: Application of an actor–partner interdependence mediation model. *Family process*, 58(1), 197-213.
- Holekian, F., Madani, Y. & Lavasani, M.G. (2015). Lateralization and marital satisfaction. *Procedia, Social and Behavioral Sciences*, 165, 40 – 44.
- Hongjian Cao, Nan Zhou, Mark A. Fine, Xiaomin Li & Xiaoyi Fang (2019) Sexual Satisfaction and Marital Satisfaction During the Early Years of Chinese Marriage: A Three-Wave, Cross-Lagged, Actor–Partner Interdependence Model, *The Journal of Sex Research*, 56(3), 391-407,
- Humphreys, T. P., & Kennett, D. J. (2010). The reliability and validity of instruments supporting the sexual. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 19, 1-2.
- Hünler, S.O.ve Gençöz.T. (2003). Boyun eğici davranışlar ve evlilik doyumu ilişkisi: Algılanan evlilik problemleri çözümünün rolü. *Türk Psikoloji Dergisi*, 18(51), 99-108.
- Isma, M., & Turnip, S. (2019). Personality Traits and Marital Satisfaction in Predicting Couples' Attitudes Toward Infidelity. *Journal of Relationships Research*, 10, E13. doi:10.1017/jrr.2019.10
- Işık, R..A., Kaya, Y. (2022). The relationships among perceived stress, conflict resolution styles, spousal support and marital satisfaction during the COVID-19 quarantine. *Curr Psychol* 41, 3328–3338
- Kaba, K. (2021). *Evli bireylerde bağlanma stilleri ve aldatma eğilimlerinin transaksyonel analiz kuramındaki baskın ben durumları açısından incelenmesi* (Tez No. 681961) [Yüksek lisans tezi, Düzce Üniversitesi].
- Kahvecioğlu, C. (2014). *Eş seçiminin terkedilme şeması, baskın nöral sistemler, evlilik mitleri ve bağlanma stilleri açısından incelenmesi* (Tez No. 427625) [Yüksek lisans tezi, Üsküdar Üniversitesi].

- Kantarcı, D. (2009). *Evli bireylerin bağlanma stillerine göre adatma eğilimleri ve çatışma yönetim biçimlerinin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi].
- Karasar, N. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Akademi Yayıncılık.
- Karataş, N. Z. (2022). *Aile Hekimliği Birimlerine Başvuran Kadınların Evlilik Hoşnutsuzluğu ve Cinsel Öz-Yeterlik Algıları Arasındaki İlişkinin Araştırılması* (Tez No.729530) [Uzmanlık tezi, Atatürk Üniversitesi]
- Karney, B.R. and Bradbury, T.N. (2020). Research on marital satisfaction and stability in the 2010s: Challenging conventional wisdom. *Journal of Marriage and Family*, 82(1), 100–116. doi:10.1111/jomf.12635.
- Kavak, A. (2018). *Evli bireylerde çatışma yönetimi ve evlilik doyumu* (Tez No. 515691) [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi].
- Kervancıoğlu, H. (2016). *İlişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmaların evlilik doyumunu yordama gücü* (Tez No. 454203) [Yüksek lisans tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi].
- Kevin J & Rislá N (2020). Influence of socioeconomic status and mindset on individual's marital satisfaction during the national lockdown. *International Journal of Indian Psychology*, 8(2), 495-502. DOI:10.25215/0802.059
- Khalesi, Z. B., Bokaie, M., & Attari, S. M. (2018). Effect of pregnancy on sexual function of couples. *African health sciences*, 18(2), 227-234.
- Klosko, J. S., & Young, J. E. (2011). Hayatı yeniden keşfedin. *Psikonet Yayınları*.
- Knopp, K., Scott, S., Ritchie, L., Rhoades, G. K., Markman, H. J., & Stanley, S. M. (2017). Once a cheater, always a cheater? Serial infidelity across subsequent relationships. *Archives of sexual behavior*, 46, 2301-2311.
- Koyuncu, A. B. (2019). *Evli bireylerde öznel mutluluk ve ilişkisel mutluluğun evlilik doyumuna etkisi* (Tez No. 548674) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi].
- Kubat, D. E. (2012). *Evli çiftlerde evlilik ve evlilik doyumu ilişkisinin incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü].

- Leggett, D. G., Roberts-Pittman, B., Byczek, S. ve Morse, D. T. (2012). Cooperation, conflict, and marital satisfaction: bridging theory, research, and practice. *The Journal of Individual Psychology*, 68(2), 182-199.
- Lippitt, D. N. (2005). *An examination of the relationship between differentiation, adult attachment style, and marital satisfaction: A multi-dimensional approach* (Doctoral dissertation, Capella University).
- Lusterman, D. D. (2005). Infidelity: Theory and treatment. *Handbook of couples therapy*, 337-351.
- Malm, E. K., Oti-Boadi, M., Adom-Boakye, N. A., & Andah, A. (2022). Marital Satisfaction and Dissatisfaction Among Ghanaians. *Journal of Family Issues*, 0(0).
- Manap, J., Kassim, A. C., Hoesni, S., Nen, S., Idris, F., & Ghazali, F. (2013). The purpose of marriage among single Malaysian youth. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 82, 112-116.
- Mardani, M., Marashi, S. A., & Abbaspour, Z. (2021). On the causal relationship between attachment styles and marital satisfaction: Mediating role of Gottman's marital communication model. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 15(2).
- Mi-Hae, S. & Sook, J. K. (2011). Relationships among marital satisfaction, spousal support and practice of taekyo in pregnant women. *Korean J Women Health Nurs*, 17 (1), 31-38.
- Mitchell, S. A., Eğrilmez, A., & Black, M. J. (2012). *Freud ve sonrası: Modern psikanalitik düşüncenin tarihi*. İstanbul Bilgi Üniversitesi yayınları.
- Mohsin, F. Z. (2014). Marital satisfaction and job satisfaction: A study of dual and single earner couples. *Pakistan Business Review Nov (Special Issue)*, 90-107.
- Müezzinoğlu, S. (2014). *Romantik ilişkilerde aldatma: bağlanma boyutları, kişilik özellikleri ve ilişki bağlanımı* (Tez No. 366378) [Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi].
- Nelson, N. L., & Russell, J. A. (2013). Universality revisited. *Emotion Review*, 5(1), 8–15.

- Nichols, WC (2005). Evlilik Bağlılığının İlk Yılları. M. Harway (Ed.), *Handbook of couples Therapy'de* (s. 28–43). John Wiley & Sons, Inc.
- Norona, J. C., Olmstead, S. B. ve Welsh, D. P. (2017). Betrayals in emerging adulthood: A developmental perspective of infidelity. *The Journal of Sex Research*, 55(1), 84-98.
- Nurhayati, S., Faturochman, F., & Helmi, A. (2019). Marital Quality: A Conceptual Review. *Buletin Psikologi*, 27(2), 109-124.
- Ong, A.; Poon, P.; Sibya, S. ve Macapagal, E. (2014). Gender, adult attachment styles, and the tendency to commit dating infidelity: A mixed methods study, *Phillippine Journal Of Psychology*, 47(1), 93-116.
- Oprisan, E., & Cristea, D. (2012). A few variables of influence in the concept of marital satisfaction. *Procedia-Social And Behavioral Sciences*, 33, 468-472.
- Özgüven, İ. E. (2014). *Evlilik ve aile terapisi* (3.cilt). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Özkur, S. G. (2022). *Yetişkinlerde aldatma eğiliminin duygusal özyeterlik ve cinsel tutumla ilişkisi* (Tez No. 750520) [Yüksek lisans tezi, Aydın Üniversitesi].
YÖK
- Öztürk, C. Ş., ve Arkar, H. (2014). Evli çiftlerde evlilik uyumu ve cinsel doyum arasındaki ilişkiler. *Literatür ve Sempozyum*, 1(3), 16-24.
- Öztürk, O. (2020). *Aile kurumunun z kuşağının siyasal katılım davranışına etkisi* (Tez No.664391) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi].
- Patrick, S. J. (2002). Intimacy, differentiation, and marital satisfaction. Northern Illinois University.
- Polat, D. (2006). *Evli bireylerin evlilik uyumları, aldatma eğilimleri ve çatışma eğilimleri arasındaki ilişkilerin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Rashidi Fakari, F., Doulabi, M. A., & Mahmoodi, Z. (2022). Predict marital satisfaction based on the variables of socioeconomic status (SES) and social support, mediated by mental health, in women of reproductive age: Path analysis model. *Brain and Behavior*, 12(3), e2482.

- Reissing, E. D., Laliberte, G. M. & Davis, H. J. (2005). Young women's sexual adjustment: the role of sexual self-schema, sexual self-efficacy, sexual aversion and body attitudes. *The canadian journal of human sexuality*, 14 (3/4), 77-85.
- Rohilla, J., Dhanda, G., Meena, P. S., Jilowa, C. S., Tak, P., & Jain, M. (2020). Sexual dysfunction in alcohol-dependent men and its correlation with marital satisfaction in spouses: A hospital-based cross-sectional study. *Industrial Psychiatry Journal*, 29(1), 82.
- Rostosky, S. S., Dekhtyar, O., Cupp, P. K., & Anderman, E. M. (2008). Sexual self-concept and sexual self-efficacy in adolescents: A possible clue to promoting sexual health?. *Journal of sex research*, 45(3), 277-286.
- Salebci, S. (2020). *Evli bireylerde öz şefkat, benlik saygısı ile evlilik doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No. 651897) [Yüksek lisans tezi, Okan Üniversitesi].
- Saraç, E. (2021). *Evli bireylerde cinsel tutum ve bağlanma stillerinin evlilik doyumuna etkisinin incelenmesi*. (Tez No. 680308) [Yüksek lisans tezi, Arel Üniversitesi].
- Seyfi, S. (2017). *Evli bireylerin aldatma eğilimleri ve affetme düzeylerinin bağlanma stillerine göre incelenmesi* (Tez No. 459944) [Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi]
- Sezgin, A. (2019). *İşle ilgili faktörlerin ve evlilik doyumu ilişkisinde duygu düzenlemenin biçimleyici rolü* [Yüksek lisans tezi, Bahçeşehir Üniversitesi].
- Sungur, M. Z. (2017). *Aşk, Evlilik, Sadakatsizlik: Şeytan Üçgeni* (48. Baskı). Büyükada Yayıncılık
- Şahin, Y. (2020). *Evlilikte empati ile evlilik doyumu ve affetme arasındaki ilişkide evlilik farkındalığının rolü: Karma bir araştırma* (Tez No. 652374) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi].
- Şahinbaş, B. B. (2017). *Evli bireylerde bağlanma stillerinin aldatma eğilimi ve cinsel yaşantılar ile ilişkisinin incelenmesi* (Tez No. 718525) [Yüksek lisans tezi, Gelişim Üniversitesi].

- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., & Ullman, J. B. (2013). *Using multivariate statistics* (Vol. 6, pp. 497-516). Boston, MA: pearson.
- Taghizadeh, M. E., Kalhori, E. (2015). Relation between self esteem with marital satisfaction of employed women in payam-e-noor university. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 6(6 S6), 41-45.
- Tarhan, N. (2005). *Kadın Psikolojisi* (3. Baskı). Nesil Yayınları.
- Tarhan, N. (2016). *Mutlu evlilik psikolojisi*. Timaş Yayınları.
- Tekin Çatal, M. (2019). *Evli bireylerin evlilik değerleri, evlilik doyumu ve evlilik tipleri arasındaki ilişki* (Tez No. 554753) [Doktora tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi].
- Tezer, E. (1996). Evlilik ilişkisinden sağlanan doyum: Evlilik Yaşamı Ölçeği. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(7), 1-7.
- Topkara, M. (2015). *Kadın & Erkek: İlişkilerin Psikolojisi*. Karma Kitaplar Psikoloji Yayınları.
- Toplu-Demirtaş, E., & Tezer, E. (2013). Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 4 (39) 37-45.
- Tufan Çetin, B. (2010). *Evlilik doyumunun bazı değişkenlere göre yordanması* (Tez No. 262145) [Yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi].
- Tuzcu, A. (2017). *Evli bireylerde kişilik özelliklerinin evlilik uyumu ve evlilik doyumu üzerine etkisi* (Tez No. 458488) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Arel Üniversitesi].
- Türk Dil Kurumu. (2020). www.tdk.gov.tr
- Türk Medeni Kanunu (2017). <http://www.mevzuat.gov.tr/-MevzuatMetin/1.5.4721.pdf>
- Türkiye'nin Dijital İstatistikleri (2020). <https://www.destexdigital.com/blog/turkiyenin-2020-dijital-istatistikleri>.

- Twenge, J. M., Campbell, W. K., & Foster, C. A. (2003). Parenthood and marital satisfaction: a meta-analytic review. *Journal of marriage and family*, 65(3), 574-583.
- Uçansu, P. Z. (2019). *Evli bireylerde sözsüz yakınlık ile evlilik doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No. 586042) [Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi].
- Uğur, Z.ve Uz Baş, A. (2022). Evli bireylerin evlilik doyumlarının, eşe kendini açmalarının ve bağlanma yaralanmalarının incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13(2), 1480-1510.
- Umeaku, N. N., Iwuchukwu, E. M., Nweke, K. O., Oradiegwu, S. U. (2022). The influence of educational level and duration of marriage on marital satisfaction among Nigerian couple. *Interdisciplinary Journal of African & Asian Studies*, 8(1), 95-103.
- Üçgül, Ş. (2019). *Evlilik beklentisinin ve evlenme türlerinin evlilik hoşnutsuzluğuna etkisi: Konya örneği* (Tez No. 552821) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi].
- Ümmet, D. (2017). Genel Psikolojik Sağlık ile Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkide Evlilik Uyumunun Aracı Rolü. *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 6(1).
- Üzerek, İ., & Şarlak, D. (2022). Evli bireylerde erken dönem uyumsuz şemalar ve sorun çözme becerilerinin evlilik doyumu ile ilişkisi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 33(4), 1067-1083.
- Wang, X., & Zhao, K. (2022). Partner phubbing and marital satisfaction: The mediating roles of marital interaction and marital conflict. *Social Science Computer Review*, 08944393211072231.
- World Health Organization. (2006). *The world health report 2006: working together for health*. World Health Organization.
- Yalçın, Ç. (2020). Emotional awareness, anger and depression in abused adolescents. *Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 230-239.

- Yılmaz, E. (2007). *Konya il merkezinde yaşayan evli nüfusta cinsel sorunların araştırılması* (Tez No. 194903) [Tıpta uzmanlık tezi, Selçuk Üniversitesi].
- Yonar, M. T. (2022). *Evli bireylerde bağlanma boyutları ve benlik saygısının aldatma eğilimini yordayıcı etkisi* [Tez No.755773) [Yüksek lisans tezi, Arel Üniversitesi].
- Yonar, M. T. (2022). *Evli bireylerde bağlanma boyutları ve benlik saygısının aldatma eğilimini yordayıcı etkisi* (Tez No. 755773) [Yüksek lisans tezi, Arel Üniversitesi].
- Zare Shahabadi A., Montazeri, M. A (2019). Survey of Factors Related to Marital Satisfaction among Married Women in Taft City, Iran. *Social Behavior Research & Health (SBRH)*. 3(1): 309-321.
- Zeytinoğlu, E. (2013). *Evli bireylerin benlik saygısı, kıskançlık düzeyi, evlilikteki çatışmalar ve evlilik doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Dokuz Eylül Üniversitesi.

Ekler

EK-1 Katılımcı Bilgi Formu

Sayın Katılımcı;

Araştırmanın amaçları ile ilgili ayrıntılı bilgilendirmenin olduğu bu belgeyi dikkatli şekilde okumanızı tavsiye ederiz. Klinik Psikoloji yüksek lisans programında yürüteceğim tez çalışmam, ‘Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ile Evlilik Doyumu Arasındaki İlişkide Cinsel Öz Yeterliğin Aracı Rolü’ başlığı altında yürütülecektir. Araştırma kapsamında size kişisel bilgi formu ve ölçekler verilecektir. Kişisel bilgi formunda; cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, gelir düzeyi gibi sorular mevcuttur. Verilecek ölçekler ise cinsel öz yeterlilik, evlilik doyumu ve aldatma eğilimi ile ilgilidir. Çalışmaya onay vermeniz halinde kimlik bilgileriniz korunacak ve verdiğiniz cevaplar saklı tutulacaktır. Araştırma ile ilgili sorularınız veya araştırma sürecinde ya da sonrasında duyacağınız herhangi bir rahatsızlık olursa aşağıdaki mail adresinden ulaşım sağlayabilirsiniz. Araştırma yaptığınız değerli katkıdan ve katılımınızdan dolayı çok teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Psk. Esra KARACA

Yakın Doğu Üniversitesi

Klinik Psikoloji Bölümü

E-posta: psk.esrakaraca@gmail.com

EK-2 Katılımcı Onam Formu

Sayın Katılımcı,

Araştırmaya katılmadan önce lütfen aşağıdaki bilgileri dikkatle okuyunuz. Bu araştırma Esra KARACA tarafından Dr. Bingül SUBAŞI HARMANCI denetimi ile yürütülmektedir. Araştırmanın amacı, ‘Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ile Evlilik Doyumu Arasındaki İlişkide Cinsel Öz Yeterliğin Aracı Rolü’ incelemeştir. Araştırma en fazla 25 dakikanızı alacaktır. Araştırmada kimlik bilginiz istenmeyecektir. Araştırma süreci boyunca toplanan veriler yalnızca akademik araştırma çerçevesinde kullanılacaktır. Araştırmaya katılımınız tamamen gönüllülük esasına dayalıdır. Araştırmayı reddetme ve istediğiniz zaman araştırmadan çekilme hakkına sahipsiniz. Çekilmeniz durumunda cevaplarınız silinecektir. Araştırmaya katılmayı kabul ederseniz cevaplar ve anketler gizlilikle korunacaktır. Veriler, araştırma tamamlandıktan sonra 2 yıl muhafaza edilecektir. Araştırmadan elde edilen verilerin analizi sonrası bir rapor yayınlanabilir ancak bu rapor kesinlikle kişisel verilerinizi içermez. Araştırma ile ilgili sorularınız için Yakın Doğu Üniversitesi Psikoloji Bölümü Dr. Bingül SUBAŞI HARMANCI ve Klinik Psikoloji yüksek lisans öğrencisi Psk. Esra KARACA ile iletişime geçebilirsiniz.

Dr. Bingül SUBAŞI HARMANCI E-posta: bingul.subasi@neu.edu.tr

Psk. Esra KARACA E-posta: psk.esrakaraca@gmail.com

Yukarıda yer alan bilgileri okudum. Araştırmanın amacını ve kapsamını anladım. Araştırmaya gönüllü olarak katılım sağladığımı ve istediğim zaman çalışmadan çekilebileceğimi onaylıyorum.

Tarih:

Katılımcının İmzası:

EK-3 Sosyo- Demografik Bilgi Formu**1-) Cinsiyetiniz Nedir?**

- Kadın
 Erkek

2-) Yaşınız Nedir?

- 18-30
 30-40
 40-50
 50 ve üzeri

3-) Eğitim Düzeyiniz Nedir?

- İlkokul/ Ortaokul
 Lise
 Ön Lisans
 Lisans
 Yüksek Lisans
 Doktora

4-) Gelir Düzeyiniz Nedir?

- Düşük
 Orta
 Yüksek

5-) Nasıl Evlendiniz?

- Tanışarak
 Görücü Usulü
 Kaçarak

6-) Kaç Yıldır Evlisiniz?

- 1 yıldan az
- 1-5
- 6-10
- 11-15
- 15-20
- 20 ve üstü

7-) Eşiniz ile Aranızda Kaç Yaş Var?

- 0-3
- 4-7
- 8-11
- 11 ve üstü

8-) Kaç Çocuğunuz Var?

- Çocuğum yok.
- 1
- 2
- 3
- 4 ve daha fazla

9-) Kaç Kere Evlilik Yaptınız?

- 1. Evliliğim
- 2. Evliliğim
- 3. Evliliğim
- 4 ve daha fazla evlilik yaptım.

10-) Eşiniz ile Olan Cinsel Yaşamınızdan Ne Derece Memnunsunuz?

- Memnunum
- Kısmen memnunum
- Memnun değilim

EK -4 Evlilik Yaşamı Ölçeği

Prof. Dr. Esin Tezer

Aşağıda evlilik yaşamına ilişkin 10 cümle bulunmaktadır. Bu cümlelerden her birinin altında da "kesinlikle katılmıyorum", "katılmıyorum", "kararsızım", "katılıyorum" ve "kesinlikle katılıyorum" seçenekleri yer almaktadır. Her cümleyi dikkatle okuyunuz ve sizin evlilik yaşamınıza uyan seçeneği çarpı (X) koyarak işaretleyiniz.

1. Evlilikten beklediklerimin çoğu gerçekleşti.

() Kesinlikle () Katılmıyorum () Kararsızım () Katılıyorum () Kesinlikle
katılmıyorum katılıyorum

2. Evliliğimizdeki engellerin aşılamaz olduğunu düşünüyorum.

() Kesinlikle () Katılmıyorum () Kararsızım () Katılıyorum () Kesinlikle
Katılmıyorum katılıyorum

3. Evliliğimizi çok anlamlı buluyorum.

() Kesinlikle () Katılmıyorum () Kararsızım () Katılıyorum () Kesinlikle
Katılmıyorum katılıyorum

EK- 5 Cinsel Öz-Yeterlik Ölçeği

1	2	3	4	5	6	7	8
Kesinlikle katılmıyorum				Kesinlikle Katılıyorum			

1	İstemediğim cinsel yaklaşımlarla karşılaştığımda, kontrolün tamamen bende olduğuna inanırım.	1	2	3	4	5	6	7	8
2	İstemediğim cinsel yaklaşımlarla/ilişkilerle rahatlıkla başa çıkabilirim.	1	2	3	4	5	6	7	8
3	İstemediğim cinsel yaklaşımlara karşı kontrolüm yoktur.	1	2	3	4	5	6	7	8
4	İstemediğim cinsel yaklaşımları/ilişkileri engellemek için yeterince iyi başa çıkamam.	1	2	3	4	5	6	7	8
5	İstemediğim cinsel yaklaşımlarla/ilişkilerle başa çıkmak için kullandığım yöntemlerime güvenirim.	1	2	3	4	5	6	7	8

EK-6 Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği

ANKET FORMU

Bireyler romantik ilişkilerinde sorun yaşadığında, sosyal ilişkilerinde sorunlar yaşar, ayrıca travmatik boyutta psikolojik sorunlar yaşayabilirler. O nedenle buradaki çalışmada romantik ilişkilerde önemli bir yeri olan aldatma eğiliminin sebepleri psikolojik ve sosyolojik açıdan ölçülmeye çalışılmaktadır. Yine burada yapılan çalışma, psikolojik danışmanlık ve ilişki danışmanlıklarında bireylerin ikili ilişkileriyle ilgili duygu durumlarını kendilerinin fark edebilmeleri açısından da katkı sağlayacaktır. Bu nedenlerle, anketin bilimsel amaçlarla kullanılabilmesi için, kendi görüşleriniz açısından ciddiyetle doldurulması gerekmektedir. Gizlilik ilkesi gereği kimlik bilgileriniz istenmemektedir. Aşağıda yer alan maddeleri, katılma düzeyinizi belirtecek şekilde işaretlemeniz gerekmektedir. Maddeleri samimiyetle değerlendirdiğiniz için teşekkür ederiz.

Dr. Öğr. Üyesi Kemal ER, Dr. Öğr. Üyesi Fatih BAL, Arş. Gör. Haydeh FARAJİ

Sayın katılımcı, aşağıdaki maddeleri yanıtladığınız; bu maddelerin sizin için aldatma eğilimi nedeni sayılabilme konusundaki düşüncelerinize göre, şıklar dikkate alınarak işaretlenmesi beklenmektedir.	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum
1. İlişkinin monoton hale gelmesi			
2. Farklı farklı insanlarla birlikte olmak istenmesi			
3. Yeni ilişki ihtiyacı hissedilmesi			
4. Cinselliğe düşkünlük			
5. Birlikte olunan kişinin cinsel isteksizliği			

EK- 7 Ölçek İzinleri

← [Download] [Trash] [Envelope] [More]

ESRA KARACA 4 days ago
to esin

Merhaba, ben Esra KARACA. Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi psikoloji bölümünden mezun oldum. Şu an Yakın Doğu Üniversitesinde Klinik Psikoloji alanında yüksek lisans yapmaktayım. Tez aşamasındayım 'Evli bireylerde cinsel öz yeterliliğin evlilik doyumu ve aldatma eğilimi ile ilişkisi' konulu bir tez hazırlamak istiyorum. Sizin geliştirdiğiniz Evlilik Yaşamı Ölçeği'ni, tezimde kullanmak için izninizi istiyorum.

Saygılarımla.

Esra KARACA

esin 3 days ago
to me

Esra Karaca,

Tez çalışmanızda Evlilik Yaşamı Ölçeği'ni kullanmanızı uygun gördüğümü belirtir, başarılar dilerim.

Prof. Dr. Esin Tezer (E)

← [Download] [Trash] [Envelope] [More]

Merhaba ben Esra KARACA. Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Psikoloji bölümünden mezun oldum. Şu an Yakın Doğu Üniversitesinde Klinik Psikoloji alanında yüksek lisans yapmaktayım. Tez aşamasındayım 'Evli bireylerde cinsel öz yeterliliğin evlilik doyumu ve aldatma eğilimi ile ilişkisi' konulu bir tez hazırlamak istiyorum. Sizin uyarlamasını yaptığınız Cinsel Öz Yeterlilik Ölçeği'ni, tezimde kullanmak için izninizi istiyorum.

Saygılarımla.

Esra KARACA

Eyüp Çelik 2 days ago
to me

Merhaba, ölçeği çalışmanızda kullanabilirsiniz. Çalışmanızda başarılar dilerim.

23 Eylül 2022 Cuma tarihinde ESRA KARACA <psk.esrakaraca@gmail.com> yazdı:

Show quoted text

Doç. Dr. Eyüp Çelik
Sakarya Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık

← [Download] [Trash] [Envelope] [More]

ESRA KARACA 4 days ago
to kemaler1@gmail.com

Merhaba, ben Esra KARACA. Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Psikoloji bölümünden mezun oldum. Şu an Yakın Doğu Üniversitesinde Klinik Psikoloji alanında yüksek lisans yapmaktayım. Tez aşamasındayım, 'Evli bireylerde cinsel öz yeterliliğin evlilik doyumu ve aldatma eğilimi ile ilişkisi' konulu bir tez hazırlamak istiyorum. Sizin geliştirdiğiniz Aldatma Eğilimi Sebepleri Ölçeği'ni, tezimde kullanmak için izninizi istiyorum.

Saygılarımla.

Esra KARACA

kemaler1@gma... 3 days ago
to me

Merhaba ölçeğimizi kullanabilirsiniz çalışmalarınızda başarılar dilerim.

ESRA KARACA <psk.esrakaraca@gmail.com>, 21 Eyl 2022 Çar, 17:28 tarihinde şunu yazdı:

Show quoted text

İntihal Raporu

Turnitin Originality Report

Processed on: 05-May-2023 08:24 EEST

ID: 2084809844

Word Count: 12594

Submitted: 1

EVLİ BİREYLERDE CİNSEL ÖZ YETERLİLİĞİN, EVLİLİK DOYUMU
VE ALDATMA EĞİLİMİ İLE İLİŞKİNİN İNCELENMESİ. By Esra
Karaca

Similarity Index	Similarity by Source
5%	Internet Sources: 5% Publications: 0% Student Papers: 1%

1% match (Internet from 26-Aug-2022)

https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/90808/yokAcikBilim_434175.pdf?sequence=-1

< 1% match (Internet from 14-Oct-2022)

https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/624871/yokAcikBilim_10185276.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (Internet from 25-Sep-2022)

https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/671437/yokAcikBilim_10331243.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (Internet from 14-Oct-2022)

https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/342258/yokAcikBilim_10012182.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (Internet from 05-Oct-2022)

https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/133020/yokAcikBilim_10097816.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (Internet from 30-Sep-2022)

https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/693482/yokAcikBilim_10146872.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (Internet from 20-Jun-2022)

https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/339656/yokAcikBilim_10181759.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

26.06.2023

Sayın Esra Karaca

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2022/1388 proje numaralı ve "Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ile Evlilik Doyumu Arasındaki İlişkide Cinsel Öz Yeterliğin Aracı Rolü" başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A. KIRAZ'.

Prof. Dr. Aşkın KIRAZ

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Koordinatörü

Özgeçmiş

Esra KARACA 06.10.1998 yılında Ordu'da doğmuştur. İlkokul, ortaokul ve liseyi Ordu'da okumuştur. 2017 yılında Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi'nde Psikoloji bölümüne başlamıştır. Lisans eğitimi süresince çeşitli psikolojik test ve seminerlere katılım sağlamıştır. Lisans öğreniminden 3.59 not ortalaması ile 2021 yılında mezun olmuştur. 2021-2022 güz döneminde Yakındoğu Üniversitesinde Klinik Psikoloji Yüksek Lisansı'na başlamıştır. Yüksek lisans döneminin ilk yılının yaz döneminde Ordu Devlet Hastanesinde stajını tamamlamıştır. Yüksek lisans dönemi dönemi boyunca çeşitli psikolojik testlere ek olarak Bilişsel Davranışçı Terapi, Çözüm Odaklı Terapi, Cinsel Terapi ve Aile Danışmanlığı eğitimlerini almıştır.

İletişim Bilgisi: psk.esrakaraca@gmail.com